

1854 (R)
1854 (R)

150,5-micmac

GUACANAGARI PONTIAC BLACK HAWK MONTEZUMA CAPTAIN PIPE KEOKUK GUATIMOTZIN LOGAN SACAGAWEA POWHATAN CORNPLANTER BENITO JUAREZ POCAHONTAS JOSEPH BRANT MANGUS RED JACKET COLORADAS SAMOSET MASSASOIT LITTLE TURTLE LITTLE CROW KING PHILIP TECUMSEH SITTING BULL OSCEOLA CHIEF JOSEPH OSCEOLA UNCAS TEDYUSKUNG SEQUOYA GERONIMO SHABONEE.

TO PERPETUATE THE HISTORY AND DEVELOPMENT OF THE PEOPLE REPRESENTED BY THE ABOVE CHIEFS AND WISE MEN THIS COLLECTION HAS BEEN GATHERED BY THEIR FRIEND

EDWARD EVERETT AYER

AND PRESENTED BY HIM TO THE NEWBERRY LIBRARY 1911

3179 e gefren

eleman: S. R. Rund

THE GOSPEL OF ST. JOHN.

CHAP. I.

TAN umsewes poctumkjąąk keluswokun ehkus: ąc keluswokun tegweuosunn Nikscamul, ąc keluswokun Nikscamewis.

2. Na negum tan umscwes poktumkjaac tegwe-wosunn Nikscamul.

3. M'sit coguel wejį kisi-dasik-subunigul negum untininku: ąc tąn cogue negum mu kisi-ducsup, ną mu kisi-dasi-nuksup.

4. Mimajuocun utininc ehkus; ac egwet mimaju-

ocun ulnuc uiwos-ogwegum-uis ną.

5. Ac wosogwec wosadec bogun-itpac iktuk, ac bogunitpac mu weswa-dugup.

6. Ną ulnuoc wejil-kįmus-unec Nikscąme-wiktuk,

teluisisunoc San.

- 7. Negum pegįsincus umajį-witnis-ewin, uwitnis-ewiktumun ną wosogwegu; culaman m'sit wenik utgi-cudlam-situmui-dins utinincu.
- 8. Mui negum egula woszgwegu; cadai eljabuigwedumcus uwitnis-zwiktumun egula woszgwegu.

9. Ną egiulą kedlewam wosogwec tan įgagus msit-

cumuc, wos-ądą-duosunį m'sit ulnuu.

10. Usiteumuk ehkus; ąc usit-eumu wejį kįsįdasiksup utinineu, ąc usiteumu mu kedjį-ącsubunn.

11. Pegisincus tan etluh-tali-gamitç, ak etluh-tali-gamitç mogwetç weswaluu-guuk-subun.

12. Cądui tan tesilidji weswaludji igunumuotę alsusudi Nics-cam unidjuninu: eietę, tani kedlamsitumu-dilidji urwisumum ikturk.

13. Tanik mu wedjuh-skidji-nultijew mulde-wiktuk, kisna maagei ulide-dacunum iktuk, kisna ulnu ulide-dacunum iktuk; cadu wed-juh-skidji-nul-tijik Nikscam-ewiktuk.

14. Ac keluiswocun ewagei-wasigup, ac etlugatcus tan eumucw; ac nem-iduui-diegup ukuipmi-dedacunum; stuge Wegwisit neuktui-bistadjul uucwisul uicuipmide-dacunum, wodjuijetg welaltimkewe ac kedle-weuocun.

15. Sąn witnis-ewiktum-wobunn, ąc elecmik-teges, es: Negum ną tąn weskumkup [tąn tilisip teluzep] tąn wedjip-kisink nudek, ehkus esew munąc nin eum-wonek; mudu adjiepumec mu encude ninu.

16. Ac m'sit tan tesjiew wedjuh-sua-duungup uwodju-adaeun-um, ac welal-times-we uitgit welaltimeswe.

17. Cądui utpliudącun wedjį įgunum-memcus Mojsegu; cądui weląltim-cewe ąc kedle-wemocun wedjį tauginį-gosubun Sesiu Guli utinincu.

18. Munąc wen nemiągul Nics-cąmul tan bą tilisipu; neuk-turbistadjul urewisul tan utlam-sek urtgul

eumulijul, negum kisaguni-madjul.

19. Na uda San utelu-įdumas-udim tan tiljsip Leswibak wedjilki-madidji Salusaleme paduliaas ac Libeiec wedabek-silidji, upibani-mans: Wenin kl?

20. Ac pakei-agunutc, ac mu mimugwoduk, cadu pakei-agunutc, et: Nin mu Clistewu.

21. Tocu telį pįbanį-madidjul: Cogus tu cadur? kil tu Hel? San et, Mogwetg. Kil tu neget neganic-

tçidji-tegewinu? Usidabu-guet: Mogwetç.

22. Na utgit eladidjul: Wenin kil? culaman usidem-timcewe kişi igunum-uodesinen tanik elkiminamutub-unik. Taluhskuuu-dumun kil uktinin?

23. Sąn et: Nin ukeluswocun tąn wen etlisset bąctącum iktuk, etli tuluet, Ulicocwodją-ducw Uctęjsącums utstiu; tan teluetę niganik-teidji-tegewinu Isaju.

24. Na negula tanik kisilkimu-djik wedjidajik Pa-

lusiak utinews iktuk.

25. Ac pįbąnįmą-didjul, elądidjul: Ną utçit cogue wedjį baptįse-wądegen? mu Clistewuun, kusną Hel, cusną neget nįgąnic-tçidjį-tegewinu?

26. Sąn usitegul-uladji, et: Amutç nin baptisewądege sabugwon iktuk; cądu tąn wen cącumit meg-

weiik uctinswok tan mu kdejjsok.

27. Negum na tan wedjipkisink nudek ac ehkus ese nin mu eumuonek; tan umalconepisunum mu tedudikpumeu n'tapewa-duonu.

28. Na egula coguel kis-cadjiak-subun-igul Betabulegu, camec sibut teluisik Suldunu, tan tet San

etli-bapteise-wadeges.

29. Na edusewe nągwek Sąn nemiadjul Sesusul wetękuj-elijul tan ehk, ąk Sąn et: Ancaptumucw! Uktęj Nikscam utejtę-kelueutej-djumul, tan wenągądogul usit-cumu uteluewudi!!

30. Negum na tan wescwimcup tan telusep, tainum wedjipkisine nudek, tan ahkus ascw nin mui aumuonek; mudu adjik-pumee muencude ninu.

31. Ac nin mu kedjiqgup; cadu utgit unsiadasin-Islelek wetgcwi-bapteise-wadegeep sabugwon iktuk.

32. Ac San witnisewit, et: Nemigup [Nikscam] utgijącumijul, [Weji-uli-nikscam] wedjini-sasit waso-

gu, teligit stuge plesu, ac nencasit untinincu.

33. Ac mu nenuągup; cądu negum tan elkimip n't'baptei-sewą-degen sabugwon iktuk, na telimip tan numiaduks [Nikscam] utgidjącumidjul [Wedji-ulinicscam,] ututgcwi-nisasin ac ununcasin utinine, negum na tan bapteisewą-degedy Wedji-uli-nikscam ikturk.

34. Ac nin nemigup, ac witnisewi ula negum Nicscam ucwisul na.

35. Na edusewe nagwek San aptg cacumit, ac tabu-

sįlidjį tanį keginu-dumuodjį, tegwe-madidjul.

36. Ac etlį-ancamadjul Sesusul pemielidjul, et: Ancamucw! Uctgi Nikscam utgitg-kelucutgidjumul!

37. Ac egulą tąbusidjik nudjį-kįną-mudjik nuduadidjul Sąnul etlįwistulidjul, ac negumo nusuguadidjul Sesusul.

38. Tocui Sesus kiwonski-buguasit, ac nemiadji

nusuguodjį, ąc eladjį:

39. Cogus cwilumok? Eladidjul: Labei,—tan kişi kiwonskisimc teluemc, Alsusin—tami etlugadumun?

40. Sesus eladjį: Tgugwądiew, ancaptumuew! Na ancaptumidita tan tet etlugadumulia, ac tegweuadidjul

ną nągwek; mudu nągosit eduk tąbuadjiet telitąt welągwu.

41. Na newktedjit egula tabu-sidjik tojnumuk tanik nuduadidjul Sanul etli-wistur-lidjul, ac nusurguadidjul Sesusul, Andule na, Simur Piel widjigudij-didjul.

42. Negum tumc wedjiadjul widji-gudii-didjul Simuul qe eladjul: Wedjiigut Clistewit, tan kisi kiwon-

skj-simc teluemc, Mjmalut.

43. Ac elaladjul Sesusul eumulitg. Sesus ancamatg, et: kil Simu Sona ucwisul. Kil tului-duesiduks Sipus, tan kisi kiwonskisime telueme Piel, (eietg, Cunds.)

44. Ną edusewe nągwek Sesus keduljet Nasąletcu,

ąc wedjįadjul Pįlipul, ąc elajul: Nusuguį.

45. Na Pilip telesit Betsedegu, Andule ac Piel

utukçi-gunumus.

46. Pilip wedjiadjul Netanjulul, ąc eladjul: Wedjigut negum tan Musico utpluu-dacun iktuk, ąc niganik-tgidjitege-winuu-gwik ewiga-disunn; eietg, Sesus Nasaletc tule, Sosep utewisul.

47. Netanjul eladjul: Me cogue keluulk kisi tgugwi-tuijus Nasaletcu? P_tlip eladjul: tgugumiu,

ancapten.

48. Sesus nemįadjul Netanįulul wetgcuiį-elijul tąn ehk, ąc telįagunį-madjul: Ancamucw! kedlewe iktuk Islelek wedąbeksit, tąn mu utįninc ucsibugwą-dącun ehktįnuk.

49. Netanjul eladjul: Tami tet wedjik-tgidjin?

Sesus usidabuguet, eladjul: Esew munąc Pilip wigurmulu-gwekw, tan tilisip upczwek minitycoksi, tuputatwimanoksi, eumunek, nemulep.

50. Netanjul usidab-urguret, eladjul; Labei, kil

Nicscam ucwisul: kil Islel uteligemul!

51. Sesus usidab-uguet, eladjul; Mudu telimulep nemulep upcewek minitg-coksi, tuputat-wimanoksi, wedjikt-lamsit-umun? numiduduks adjimsugij-gul coguel mu encude egula.

52. Ac elp sladjul: Teljąk, teljąk, teljmul, elmijgunik numiduduks wąsok pantededs, ąc Nikscam utansalem aswidadak, nepsidadak, ąc pegewidadak

ulnu ucwisul utinincu.

CHAP. II.

NA sįsteweek nagwek maljewobu įgągus Kene iktuk Galjletku, ąc Sesus uicwijul nądel eumulisunul.

2. Ak elp Sesus ak tanik wedji kinu-dumudjik utjninku, wedji wjgumusunik maljewobu iktuk.

3. Na tan tilisip megobagek cacayaak, Sesus ucwidjul telim-subunul Sesusul: Mogwe megobagumijew.

4. Sesus elajul: Ebit, taluhtum-odumuwew tu kinu? N'tetpugagum me munak jganuk.

5. Na ucwidjul sladji lugowinuu: Tan cogus

Sesus tulimulok, na tula-dacadicw.

6. Na nadel ebuiltidjik usucum-tesidjik sabugwonek

cundewek wohcwu, Leswibak uwokum-aldimee-weumus iktuk, teli pisoculul-tidjik eduk tabuin-skuk-sidjik n'galshewu.

7. Sesus elajį: Utgubegą-lucw sabugwonek wohcwu sabugwonu. Ac wodjui-begąlą-didjį ąc tetpubegalądidjį.

8. Eladji: Ugi-cudadukw nige, ac lapilumukw etli-sacumvit wigubaltimcu. Tocu elapilum-jidita.

9. Na tan tilisip etli-sacumsit wigunbaltime ewetuk sabugwon tan kisi mego-bacawa-dasik, ac mu kedijiducw tan tet tule;—cadu lugowinuk tanik cudadudip sabugwon kedijiduuditg;—etlisacumsit wegunbaltime wigun-madjul musi-maliehul,

10. Eladjul: M'sit wen meltami-sgadok kelulk megobak, ac kisi pugweli-sabugol-tiditg tocu tan mu tedutgi-kelultinuk. Cadu kil kisi-nucadun kelulk megobak miscou nigete.

11. Na uda tumceweec cunu-gwosudjek Sesus kisi-doksup Cene iktuk, Galiletku, ac neyadoksup ukupmi-delumuksudim; ac tankik weji kinudumut-kik utininku eliktlam-situm-udilisun-igu utininku.

12. Ną culabis Sesus elinisą-gąsit Capulniumcu; negum ąk uncwidjul, ąc wijigimadji, ąc tanik wedji kinudumuksidjik untinincu: ąc ala tet mun pegitcadumudijew.

13. Ną keget Leswibąk upąge-wimce-weumus; ąc Sesus elit-cudjuąt Salusalemcu.

14. Ac wedjiadji uktgi alasudum-ogwomcu, eguda tani etlin-tuijsked-udilidji wendjudiamu, ac tgitekel-

uneutgju, ac plesu; ac nudjį sase-wadunlitg sunliewe, ebunltilidji.

15. Ac kisuhtgidok m'eumacun aptgetgeul culdakpilacunul wedji djigultescuodji m'sit uktgi alasudumogwomeu; ac wendjuntjamum, ac tgitgkelmemtgiu; ac cudegetg nudjisasewa-dacadidjik usuljeweumus, ac ketcudjaadogul ubatalamuol.

16. Acaladjį tani neduojskadaudiliajų plesu: Djiguląduow egudą! mu ukmąlsunogwomąduap Nutą wik.

17. Ac tanik wedji kinamudjik utinincu migwidedumidita utuluijgasin: Kil kik umsiksalcusudim kespaalik.

18. Ną utgit Leswibąk usiteguludądidjul Sesusul, elądidjul: Cogue cunugwosudi neyądujek cudji-

tuladun egula coguel?

19. Sesuus usįdabuiguiet, eladjį: Cąkįskwiscaduikwulą uktąj alasuidumogwom, ac n'suiguinak kįsaduides.

20. Na utgit Leswibik teluedjik: Neuinskugibuncuk tgel usucum telipkidjidasigup ula uktgi alasudum-ogwom; ac kil kisaduduks n'sugunaagu?

21. Cądui Sesius wescutcus intinin uktąj alasiu-

dumogwominu.

22. Na utçit kişi minunsidek tanik wedji kinamudjik utinincu migwidedumulitç negum kişi telimabuni egula coguel. Ac kedlamsitumiditç tan teluijgasik [Uktçi sacums utwijgadigun iktuk,] ac elp keluswocun tan Sesus kişi tulimabuni.

23. Na tan tilisip Sesus ehk Salusalemeu, tilisip pagewimce-we wigubaltimeu pugwel-kik kedlam-situ-

mudidjik uuwisuunum iktuuk, tan nemi-dui-dididjul cunuugwos-uudil tanul kisi tula-degejulu.

24. Cądu Sesus mu elikt-lamsit-uagwi utį-nineel;

mudu m'sit wenį kedjįadjį.

25. Ac mu wedumį-delum-ągud wenul uwitnisewiktum-uon uuskidjinu, mudu kąkei-nencul tąnul coguel ehkul uuskidjinu iktuk.

CHAP. III.

NA tejnumoc shkusunok Palusjąc utinews iktuk, teluijsis-unok Nicodem, tąnok etli-nudjit-pludeg-esunok Leswips-wiktuk.

2. Negum pegįsin-cusunok Sesusul depkigu, elasunu: Labei, kedjulec ucnudjį-kiną-muen wedjįen Nikscąm-ewiktuk; mudu my wen kisi tulą-dugul egulą cunugwos-udil tąnul kil telądunul, Nicscąm mu utowe-uokwu.

3. Sesus usįdabuguet, ac eladjul: Teliąk, teliąk, tan telimul, mu wen aptę uskidjį-nuic mesį-numį-duok Nikscam uteli-gewagim.

4. Nįcodem eladjul: Talį-kįsyskidjį-nuis wen tan kįsį-guitgu? kįsį pįdjąsis tąbuve ucwidjul utlamįluk

ac wskidjinwis?

5. Sesus usįdabuguet, et: Teljąk, teljąk, telimul, mu uguhskidjį-nuikw wen sabu-gwon iktuk, ąk elp-Wedjį-ulį-nikscąm iktuk, negum mą kisį piscwącw Nikscąm utelį-gewą-gimcu.

6. Tan cogue wedjuh-skidji-nuikw magei iktuk, magei na; ac tan cogue wedjuh-skidji-nuicw m'tqidja-ca-midju-iktuk, m'tqi-djaca-mitq na.

7. Mu pącąleių n'tulimulin amutę depcądik kus-

kidjį-nultįny aptgu.

8. Utgumsun wetuc tan teli ulidete, ac kil nudumun ucusidem-oksutun; cadum mu kedjidun tan tet wedjiae, ac tan tet eliae. Na telec m'sit tan tesit wen wedjuh-skidji-nuit Wedji-uli-nikseam ikturk.

9. Nicodem usidabuguet, ac eladjul: Tali-kis-

kajjus egulą coguel?

10. Sesus usidabuguet ac eladjul: Kil edu etli nudji-kinamuen Islel iktuk, ac mu kedji-dunul egula coguel?

11. Teljąk, teljąk, tan telimul, wescudumek tan kedjiduek, ac witniszwiktumek tan nemidu-di-egup; ak kily n'telu-idumas-udinen mu weswa-duogup.

12. Kisi tulimulok m'sitcumu-gewel, ac mu kedlamsitum-udqoksup, taliktlam-situmu-didoksup tuli-

mulok wąsogąwelu?

- 13. Ac ms wen kisi unagą-sigup wąsok pąsuc negum tan wedji-nisasip wasok; eietg, Ulnu wewisul tan ahk wasoku.
- 14. Ac stuge Muisro teli unaga-lasunn m'teseumul boktącum iktuk, amutę depcądik utuli-unagalucsin Ulnu ucwisul;
- 15. Cullaman m'sit wen tan kedlamsite utinine, ma ummaaj-inpuk, caduu utuuseedumun aptguawe mimajuocun.

16. Mudu Nicscam teliksateus usiteumu wedji igunum-medogub-unnnemktu-bistadjul mewisul, emlaman m'sit wen tan kedlamsite utinineu, ma unmadjinpue, cadu useots apguawe mimadjuocun.

17. Mudu Nikscam mui wedjilgi-maguibunn ucwisul usiteumugu, uitun-madji-ilsudumun uisiteumui ; cadui wedjilgimabunn cuilaman uisiteumui uitjuhsetan

utinincu.

18. Tan wen kedlamsite untinineu mui wenmasumat; cadui negum tan mui kedlam-situmuew nigrte wenmasumuit; mudu mui kedlam-situmuew Nikseam neuktubistadjul uiewisul uiwisunum iktuik.

19. Ac ulą [wedjį-įgąk] wenmadjį-ilsudącun; mudu wosogwek įgąk usiteumuk, ąc mįmadjuiį-nuk piamiksadum-įditą bogunitpąc mui encude wosogweku; mudu ucwisį-dą-cunumuol mui kelultinui-gul.

20. Mudu m'sit wen tan winadeget na ketkidete wosogwek, ac mu pegisinuk wosogwegu; culaman ucswisj-dacunumul mu upet-cudasinumu.

21. Mudu tan wen teladok ked-lewe-uokun, pegisine wosogwegu, cudaman ucwisidacunumul ucudjididasin ukisidasin Nikseam ewiktuk.

22. Na kisi kiscadjiagul egula cogusl Scsus pegisine, ac elp tanik wedji-kinamudjik utinincu pedjidajik macumigs teluisik Sudju; ac ala tet etli-mscwodumu-didjik, ac etli bapteise-wadaca-didjik.

23. Ac elp San etlį-bapteise-wa-deget Inuncu, cweiige Selemeu; mudu pįgwelk sabugwon nadel tet ehk. Ac ped jįdą jik ac bapteisewa-dasultid jik.

24. Mudu San mete muna pidjalat lapljeumeu.

- 25. Toku tilisip pibanim-timkewe igak Leswipewiktuk ak San keginu-dumuodji utine-we iktuk, ugit wokumal-timeewe.
- 26. Ak pedjida-didjul Sanul, ac eladidjul: Labei, na tçinum tan tegwe-adjogup camek Sulden, ak tan kil witnis-ewiktum-utup, ancapten! negum bapteisewadeget, ak m'sit mimadjuninuk pedjidadidjul.

27. San usidabuguet, et: Mow wen kisimsinumuk

coguie, mui uitgį igunumuiotg wąsoku.

28. Kils wedji witnise-wultiok nin n'tuli-mulins, nin mu Clistewu, cadu nigan-kimimk negum utinin.

- 29. Tan wescwemadjul matum-alie-ul musi-malie na. Cadu musi-malie widabal tan cacumit ac djiksetuadjul, lok wedji ulidasit musi-malie utetli-wistum-cewe-um iktuk. Na utgit ula nin nuskewida-sudim wodjujak.
- 30. Negum įąmutę pumį-ancua-sidou; cadau įąmutę nin pumį-anescasides.
- 31. Negum tan wedjiet czewek mow-jespek na. Tan tule makumi-gek, makumi-gewe na, ak wescutk makumigou. Negum tan wedjiet wasok mouj-espek na.
- 32. Ac tan nemidogup ac nutcup, wedjiwitnisewit, ac utelu-widum-asudim mow wen weswaduc.
- 33. Negum tan weswadoc uteluwi-dumas-udim, kesi witnis-ewic-tuadjul Nicseam-ul ukedle-weilinu.
- 34. Negum tanul Nicscam elki-madjul, sedjul Nicscamul ukeluswocun-umul, mudu Nicscam igun-umu-adjul Wedji-uli-nicscamul muu encadum-uligud.

35. Wegwisit kesaladjul euigj-lidjul ac igunumuog m'sit erguel up;tuncu.

36. Negum tan kedlamsituadjul Eugilidjul utiningu wescate yapqui-aws mimadjuocun. Cadui negum tan mui ked-lamsituagaal Eugilidjul uti-nincu, manumiduc mimaj-uocun, cadui Nikseam ucwei-uidim nencasik utininku.

CHAP. IV.

NA ut jit tan tilisip uesacumam-init ked jidoksup Palusiae unuu-dum-adinou Sesus ue salan ac ubapteise-walan adji pugwel-nidji nudji-kinudum-uji mu encude San—

- 2. Tilją Sesius negum mui bapteisewą-degegiup, cydui kegi-niudum-uiodjį baptei-sewą-dącą-d'libunį—
 - 3. Noktuksup Sudju ak eljep Galiletku.
 - 4. Ak deposdiesup uitulj-saptescum-un Samelju.
- 5. Tocar pegisink uctagunk Samela tule, telmisic Seikul, eweiitek macumigow-teite tan Sakuboo igunumuosun urkwisu Sosepoo.
- 6. Na Sącubor unacun-obądim nądal tet ahk. Ac Sesus wedji-kispunct teli pumietę na telbą-sit nikunobądigu. Ac educ miylągwet.
- 7. Na Samil'u-wijsew pegisink wnacunabenu. Scsus eladial: Nicunamuj.
- 8. Mudu keginui-dumuioteu eli-da-dibunigu uetgi-guneu uipui-gwodelumuns mitgiptge-weu.

9. Tocu Sąmelju-wijskw eladjul: Taleek! kil Les-wijbewin cwilu-dumuin nesamugwomk nin Sąmelju-wijskwu?—Mudu Les-wijbąc ąc Sąmelju-wąc mu wigumą-gąltul-tijkw.

10. Sesus usidabuguet, eladjul: Uktgidgi-dumusubun Nicseam uitigunumad-imeeweum, ac uc-tgidjijsubun tan wen telimse, n'cuna-mui, ewilui-dumuocpun, ac negum igunumui-lisec sabugwon mimadjic.

11. Ebit eladjul: Sącumow, n'cun-ąboksum mogwe kekumst, ąk n'cunobądį pįdąlkuk: ną utgit tamį tet etluhs-kodum-un nut sabugwon mimadj-ik.

12. Kil adji espein mu eneu-de nutgi-nenak Sąeuboo, tanok igunum-uinam-utup uda n'ea-nobadi, ak wedjinsam-uigwop negum ak uinidjunku, ak uituemku?

13. Usidabuguet Sesus, eladjul ebilidjul: Tan wen wedjin-samugwot ula samugwon, aptç uktur-samu-gwods:

14. Cadau tan wen wedjinsamu-gwot samugwon tan nin igunumu-odes, ma uktui-samugwok iaptguu. Cadau samu-gwon tan nin igunumu-odes n'kunobadidow urtininku, sabugwon mimadjik, pulkudjacum-jadou iaptgu-awe mimadju-okun iktuik.

15. Ebit eladjul: Sącumow, igunumui nut saburgwon, cudaman ma uktrujsamurgwow, kusną tejurguijs udą tet nun-ącanabenu.

16. Sesuis eladjul: 'Ljiu, wigum uktojnumum. tokui teuguiwiu.

17. Usidabuguet ebit, eladjul: Møgwe wetgijnumumiu. Eladjul Sesus: Welj tuluen, møgwe wetginumumiu; 18. Mudu kil nanibuniik uktoj-numumkigu; ak negum tan nige weseweut mu kil uktojinumum. Telijak teluienu.

19. Ebit sladjul: Sącumow, nemidu ukniganik-

tgidjį-tegswinuinu.

20. Nutginagik alasuduma-dibunik uda pumdun ikturk; cadur kilow teluriok Salusalemen na nadel depeadik etli alasur-duma-dilinu.

21. Sesuus eladjul: Ebit, uktlam-situi, tetpągąąk keduijgąc tąn tiljsip mą ąląsumyok Wegwisit [Nikscam] udą pumdun iktuk, kusną Salusalemku.

22. Kilow mu kedjiduok tan alasudum-oku. Ninen kedjijgut tan alasumcutu. Mudu uhsetogun

wedjiak Leswib-ewiktwk.

23. Tetpagaak keduigak, ak nigetç igak, tan tilisip kedlewe-eek ala-sudum-ewinuk alasumadak Wegwisilidjul m'tçidjacamitç iktwk, ak kedlewewokun iktwk. Mudu Wegwisit na teloltiliji cwi-luodji utalasumewnu.

24. Nikscam Wetgidjąka-midjwit, ak depcądik tanik alasu-madidjul utalasu-mans m'tgidjąca-midjw iktwk

ąk kedlewe-wokun iktwk.

25. Ebit eladjul: kedjįdu Mįmąluit uitgkuijen, tan teluijsit Clistewit; tan tilijsip upkįsink m'sit coguel agun-uidum-uilcuidul.

26. Sesus eladjul: Nin tan wes-cwimul negum na.

27. Na bą tilisip keginudum-wodji pedji-dalidji ac paka-leiwltiliji wscuman sbilijul. Cadu mow wen scw, cogus cwilum-un? kusną, cogus wtgit wescwimt?

- 28. Na ebit nakuladjul umcunaboksum-umul, ak eljet uktajgunku, ak telimadji ulmuu:
- 29. Tçugwidakw, ancamukw ulnu tan agunudumuibunn m'sit coguel tanul teladege-abunn. Mu tu nut Clistewit?
- 30. Na uutçit wedjituidadjik uktçi-gunk ak pedjidadjik tan sum-ulidju.
- 31. Na ba tiljsip nujįkįnu-dum-udjik edamadidjul Sesusul, eladidjul: N'sacuma-minen, midjisį.
- 32. Sesus eladjį: Weskodum metgiptgewe n'malcodumun tąn kįlow mu kedjįduok.
- 33. Nujįkįnu-dumudjik telimtul-tidjik: Me wen pegisj-duotę cogue umalcodumulin?
- 34. Sesus eladji: Na nilu, n'tuladun negum ulidedakunum tan elkimip, ak n'kisadun utlu-go-wokunum.
- 35. Mu teluewok metç newidjik depkun-usidjik, toku til sip upsewesow-udimk igak? Ancap-tumukw! telimulok semkulabi-dakw! ak ancaptumukw igadakunn; mudu nugu wobegul, [weli wotlustegul,] utgit upsewesow-udinu.
- 36. Ac negum tan pescwesowet mesnuk abancudwoweu; ak mowa-dogul culumcul iaptgu-awe mimadjuokun iktwk; culaman negum tan igadaguk ak negum tan pescwes-owet mow-iuhsuge-wida-sidak.
- 37. Na wedjį telįąk ulą keluswokun: Neuktejit tejnum įgadąguik, ak ap uktuk tejnum pesewesowet.
- 38. Elkimulogup ukpesewesumung na tan mu lugowokun-adulogui-bunul. Uktugik tajnumuk lugo-

wokung-deedibunik, ak kilow piscwedajogup uitlugowokun-adaeg-dim-ee-umuw iktwk.

39. Na pigwelkik Sameljuwak uda uktajgun tulerk, kedlamsitum-udidjik utininku utait ebit ukeluswokanum tan teli witnisewit, teluet: Negum agun-udum-uibunn misit coguel tanul teladegeabunn.

40. Na tan til sip Sameljawak pedjidadidjul edamadidjul utungwe-aguns. Ak nadel tet telipkitkatk ta-

burgunak.

41. Ak pugwelkik wedjiktlam-sit-umudidjik negum ukelus-wokun iktuk.

- 42. Ac telimadidjul ebilidjul: Nugu kedlam-situmudjek mu urteit kil ukelwswokunum iktwk; mudu ninen mudakut ak kedjijkut amurte teliak urla umurdjuh-setowi-wen usitcumuu, eiete, Clistewitu.
- 43. Na kisi tabugunak Sesus wejip-cotuncasit ula tet, ak pegisink Galiletku.

44. Mudu Sesuus negum teli witnisewit neganiktyidji-tege-winuu mu kepmi-dedasik negum umutkigu.

- 45. Na utgit tiljsip pegjsink Galdetku, Galdetks-wak weswa-ladidjul, kjaj numidu-dijdidjul misit cogurel tanul kjaj-dogubun-igul wigunbaltimku; mudu negumow pedji-dabunjik etlj-wigunbaltimeup.
- 46. Na Sesus apte pegisink Kenugu, Galiletku, tan tet etli-megobak-ewadoksup sab-ugwonegu. Ak tan wen espisaeums ehk tan ucwisul etliksi-nugwolidjul Cepulniumku.
- 47. Tan tilisip k'si mudumate Sesusul upug'silnin Sudaaku, ak utejelin Gal'letku, pegi-sinkul, adamadjul

unisagasilin ac unpilalin ucwisul, mudu kedui-in-pulidjul.

48. Sesus eladjul: Mu numįdun cunugwosudįl

ąk pącąleiudįl, mą uktlamsitumum.

49. Espisącumow sładjul: Sącumow, tgugwi-nisą-

gąsį, escw munąc n'ewis nebugu.

50. Sesus eladjul: Upkotumegsi, mimadjit uewisu. Ak ulnu kedlamsitk keluswokun tan Sesus telimaju. Tocu poktum-casit.

51. Ną pumnįsągąsitg ąsiugiu-ądidjul unokubemku, ak telį agunudum-inadidjul, elądidjul; uewis mimadjit.

- 52. Na utcit pįbanimadji, talisip pokteip-cunąą-djunewis? Elądidjul, udągai neuktaji-edek epsimee-week bunąltubunek.
- 53. Na untçit untçul kedjidoc na ba tilişip Sesus telimabunn, ucwis mimadjit. Ak kedlamsitk, ak m'sit tan telikdjik-sundju.

54. Na wlą tąburze cunugwos-audį tan Sesius kisądok kis kisiu.h-tejet Sudiąku, ak pegisink Galletku.

CHAP. V.

NA kis kiscadji-agul egula coguwl, wiguubaltimkup Leswip-ewikturk, ak Sesus eliteur-jurimtumat Salursalemku.

2. Ną Salusalemku pieudabec ehk eweiitęktą tykeluz-untewi kągunądasik, teluijsik Leswipswisimk Betesdą, nąnkul tusad l.

3. Ac kesi mowi-purgwelkus-unik uksinargowi-nurgwik elisultisunik eguda tusadi; negabigoltisunik, ascasultis-unik, ak tankik nepkusun-igul ucwoduogul, ak uput-unuwogul, etliskibedudis matpegadasin saburgwonu.

4. Mudu ansalewit tçiptmegrl pakasasit p'emdabecw iktme ak matpegadok-subunek sabur-gwonegu. Na untçit tan wen tumk pacasasis kişi metpega-dasikek samurgwonek, wejinpidasis tan cogute kesinur-ewosup.

5. Ak me wenok ulnuok nądel tet elikusunok tynok kesinui-ewotok kis nesinskugi-bunkuksup tgel ugumultein.

6. Sesus nemjasunnu elisil-nidek, ak kejiasunu urtulelin kis saak, elasunul: Welidedumun cunpidasinu?

7. Uksinugowinu teliusiteg-ululadjul: Sąkumow, mogwe wen weseweuiąk n'pąką-sąlur-gun p'eudabeew iktuk tąn tilisip sabugwon matpegą-dasik: cądur tilisip et-lipkisiuk nigą-nip-cąsąsit uktugu.

8. Sesuis elajul: Unag sį, una-gadui cunprogun, ak pumiyu!

9. Encuscių ulnui neseek, ak wenagadok uinprogun, ak pemiet. Ak na nagwek atles-mudigiskuk na.

10. Ną utgit Lesw,bąk elądijul: ątląsmudį-giskuk ną; mu wejį us delum-uksyun utpludąkun iktuk ukpumądam cunpoogun.

11. Tejnum usidemaji; Negum tan nesalit, telimit, umaga-dui cunpoogun, ak pumiyu.

12. Na utgit wejį pibanimą-dijul: Wen tu nut alnut tan telimsk, unagadur cunpoogun ak pumiyu

- 13. Cadau tan nesaluut muu kejjagaul tanul wenul [nesalujul,] mudu Sesus ejigulasip, mudu mowi-pigwelkik ehkubunik nadelu.
- 14. Culabis Sesus wejjajul uktęj ąlęsudum-ogwomku, ąk elajul: Ankapten, kisin-pidasin, mu ukpądądegow aptęu, mu aptę adjimtuenutę jęzk uktininku.

15. Tokui ulnui pegįsink ak agunui-dumuiajį Leswijpu Sesiusul iukisin-pilkunu, (iukisin-saluigiunu.)

- 16. Na ostoji Leswijbak teblur-madijul Sesusul, ak ewejjne-badijul, mudu ukisi-tuladum eguda coguslatlas-mudi-giskugu.
- 17. Cądia Sesius telį usįdemajį: Niutę pemįliuowet misociu nigetę, ąk elp nin eliukwe.
- 18. Na utgit Leswibak ajiew-tejnebadijul, mudu mu pąsuk segwis-cadugup atlas-mudigiskuk, cadu meta apta telauep Nicscamul utginu, ak na wedji-tulalusit utetpu-dina Nicscamulu.
- 19. Ną ustgit Sessus usidemaji, elajį: Teljąk, teljąk tan telimulok, Eustgit mu cogus kis-incude-tuladegekw; pąsuk tan numiatę Wegwisilijul telądegelitę, [ną kisi tulądget.]
- 20. Wegwisit kesalajul Eurtgi-lidjul ak kegi-nudummodjul m'sit cogarel tanul teladegedjul. Ac neyadurodul ajimsugigul lurgowokunn mu encude egula. Culaman urtgi-paca-lei-urltidoksup.
- 21. Mudu stuge Wegwisit abiji-baladji n'puninu, ak minu-alaji, na encude Eurtgit telimi-nualadji tan teli telimi-nualadji tan teli telimi-nualadji tan teli telimi-nualadji tan teli
- 22. Wegwisit mu ilsuumągul wenul; cądu misit ilsuudgeun igunum-madjul Emtgilidjul.

23. Cudaman m'sit wenik tulik-pumj-delum-adak Eutgilijul stugeta Wegwis-ilidjul telikpumj-delumadita, tanul elkimadjul.

24. Teljąk, teljąk, tan telimadoc, tan wen nutk n'keluswokun, ąk kedlamsitk ut ininc tan elkimip, wescotk iapgu-ąwe mimadjuokun, ąk ma igak wenmadjilsudakun iktuk, cadau kisutaj-sisteskuk n'puokun iktuk misocu mimajuokun iktuk.

25. Teljak, teljak, tan telimulok, tetpugaak kedui-gak, ak nigete kisi igak, tan tilisip n'punina k nudumudidak Nikseam uewisul ukeluswokunum, ak tanik nudumudidak, mimajud-tidak.

26. Mudu stuge Wegwisit weseste mimaljauokun utininku, na teli igun-umuadjul Eurtgilidjul urt esestumun mimajur-okun urtninku.

27. Ac igunumwotg alsar-sudj utilsa degelin, mudu negum ulnu ucwisul.

28. Mui ukpąk dąs-tumuny wegiuląu. Mudu tetpągątk igaąk tan tilisip m'sit tanik utcudakun ikturk cumu-dijik, nudum-u didak urkeliuswokun;

29. Ak utgi-tuolki-dadak; tanik kisi uladica-dibunik, mimajuokun utabijibem-ceweum iktak; ak tanik padadaka-dibunik, unmaj-ilsudakun utabidji-bem-ceweum iktuk.

30. Mui kįsutgį-tulądui cogine nin n'tinincu. Tauteli nudumei, na teli ilsuidege; ak n'tilsuidacunum cocwojiak; mudu mui cwalumui nin nulide-dacunum, cadui cwilumak Wegwisit urlį-dedacunum tan elki-mipu.

31. Witnis-ewiktum-ąsjąn, n'teluwjdumasa.dim na teljąnuk.

- 32. Uktuk ahk tan witnis-awiktumusit, ak kejidus uteluwadumasaudim utulianu, tan teli witnis-awiktumusit.
- 33. Elkimok-subunik mimaj-uijnuk Sanegu, ak San etlj-witnisawip kedlawaw-okun iktuk.
- 34. Cadau man wedjąsaądau elauwidamasadi mimadjanina iktaak; cadau telan-cann egadą cogarel cadaman canjąsetadinsu.
- 35. Negum wosogunum-okunip etlamkulep, kesasep; ak k low welj-dedum-undjogup uktulip-kidjj-unlj-desultjnow neu-kt-adjjetg nuwosedegemeu.
- 36. Cadai ajimsugik elauwi-dumasudi wescodum mu encude San utelauwi-dumas-udim; mudu lugo-wokunn tanul Weg-wisit igunumui-ibunnn'kiscajadum, eietg, lugo-wokunn tanul kisadaionn; eguila witnis-ewiktum-u igul Wegwisit n'tulgimkunu.
- 37. Ak Wegwisit tạn elkimip, Negum witnisewiktumuit. Kilow mai nadumui-duoksup uikeliusin tạn bạ tilisip; kusna mai nomidai-duogup teligidju.
- 38. Ak ukeluswokunum mu wescodum-udqok unun-cqsin uktinewy iktaik. Mudu mui kedlamsitum-udqok negum uitininku tqnul Wegwisit kisilkimajul.
- 39. Kw.lum okw ewjigasikul [sabewikul;] mudu telidas ultiyoo nadel cuiscodumuns aptauewe m.madjuokun; ak negula witnis-ewiktum-uigul.
- 40. Ak klow mui wellde-dumui-dyokcuitçewidanow tan eum, ciuscodum-unow mimadjiuokun.
- 41. Mogwe wedjimsinumu ukpumidelum-uksudi mimajuinu iktuk.

42. Cądui kedjuilok mudu mogwe wescodum-uidijok Nikscam uikusalciu-sudim uktinewow iktuik.

43. Pegisin nutç uwisunum iktuk; ak mu weswaluogup. Ap uktuk upkisink negum uwisunum iktuk, usualadoksup.

44. Talikt-lamsitum-udiyok kilow tan etlik-pumidedum-adultiyok, ak mu ewilum-udqok nut ukpumidelum-uksudi tan wejjak pasuk Nikseam-ewiktuik.

45. Mu uktulidasultip num-simuliny Wegwisitewikturk. Tan wen ahk tan mesimulok; eietg, Mojs tan utinink eliga-sultiyok.

46. Uktlamsituuok Mojs, ukt-lamsituigok ninu.

Mudu Mojs ewijguksup uitgit nin n'tinin.

47. Mui uktlam-situmowoc tan negam tulwijkugete, talikt-lamsitum-uididoksup n'keluiswokunumul?

CHAP. VI.

NA culabis Sesus usur-cumqsit Cuspemk Galilete tule; eietg, cuspemk teluisik Teibilius.

2. Ac mowi pigwelkik wskidjinuk nusu-guqdidjul ; mudu num-idudidjul cunugwosudil tanul kisadurlidjul, uksinu-gowinu utinewow iktuk.

3. Ak Sesus elit-codjut-imtumąt pumdun ikturk, ąk alą tet witp duodjį tanį keginudumuodjį.

4. Ną pągewimk keduijgąk, cietę, Leswibąk urwigusbąltim-ceweumus.

5. Na utgit Sesius semculabasita, ak nemjata pi-

gwelnidji uskidjinu mvelidji wetgewidalidji tan ehk; toku eladjul Pilipul: Tami kisuh-tutelum-muuugup pibunokun eguula umalcodumunvu?

6. Ulą wedjį-tulimadjul uscudjį-nusgwoląn; mudu

Sasus kedjidok tan teladeges.

7. Pilip usidaburguet, eet: Siet cuskim-tulnąkunigul dine-liul, (sudiewe ną, eduk, neukt-inskąk poun) eldeboutik pibunocun, mu kisi tebianue uitgit misit wen usuadoc aptgetęcu.

8. Newktedjit keginu-dumuodji, eietg. Andule, Simu Piel widji-gudididjul tginumul, eladjul Sesusul:

9. Ulbądus ulą tet ehk, tąn wescotkul nąneul bąliewe-el pibunokun, ąk tąbusilidjį aptgejilidjį nemedjiu. Cądu negot cogue įjds telipugwelkik utinews iktuk?

10. Sesus et: Lugwolucw mimadjuninuk utubidans. Na pikskek nadelu. Na utejt ebidajik, tejnu-

muk eduk nan betwim-tulnacun-idjik.

11. Tocui Sesius weswądogul eguilą pibunocun, ąc mujwet, ąc igunumuotę kegi-nudum-uodji; ąc keginudum-uodji igunumuą-didjul ebuiltilidji; ąc elp nemedjue telipugwelk tan teli pawotum-jididju.

12. Tocu kisadalul-tiidite, Sesus eladji keginul-dumuodii: Maaduew puibunegul, culaman ma co-

gue ucsuganuc.

13. Na untgit mowa-dudidjul, ac wejuh-tgua-dudidjul neuktinskagul tgel tabuu puntaljewel puibunegul, wedjuh-skwiagul egula nancul baljewe-el pibun-okunn, tanul wejiseudum-ididjul tanik etladaluul-tibunigu.

14. Na utcit mimadjujnuk tanik nemidudite ula

cunugwosudį, tan Sesus kįsadok, teluedjik: Ula na egwet nįganik-teidji-tege-winu tan kedui-ipkisinkup usiteumugu.

15. Na tan tilisip Sesus kejidok ukudui-pedjidalin ucocwa-lugum uteli-gewitewa-lugum, toku ap poktumcasit, pumdun iktuk elin-cudu-gwalugwet.

16. Weląąk tąnik wedjį kinudum-udjik utininku,

metokį-dądjik,

17. Tebidadjik wenjul-cuduk, ak eli-usucum-idadjik cuspemku, Cepulniumku. Ak nigeta bogunit-pak, ak Sesus me munak pegisin-ugwi.

18. Tocui teluh-tçiksim-catcwik teluh-tçuiusugu.

19. Na kisilį-tgimud-įditg eduk nasiscul meil, cusną nasiscul tgel ącudeiik meil, nemiądidjul Sasusul pemielidjul uskitpąktuk cuspemku, ak wedjus-ąsil-idjul wendjuleuduk; toku wagwodą-sultidjik.

20. Cadui Sesius eladjį: Nin na! miu wegwodą-

sultip!

21. Tocu welj-tebaladidjul wendjulcudugu: ac

encuseių wendjulk ocwąk tan tet eljedidju.

22. Na wopk edusewe nagwek tan tiljsip mimadjuijnuk tanik eacamultidjik cabemcu, nemidudite uktuk welibot mogwe ehkt uuk nadelu, pasuk na tan pemikinun-dumuodji tebidalipu, ak Sesusul mu widji-depilin pemi-kinun-dumu-odji, caduu pasuk pemi-kinun-dumu-odji upoktumkidalin, ak Sesus mu tegweunogwi—

23. Cadu kis uhtgi-agul wendjudcul Teibiliusku,

ocwągul cweiitck nądel tet tan etli-malcodum-jidip pibunokun, kisi mujwet uksacum-aminu-

24. Na utgit kisi numiadite pigwelkik mouegik Sesusul mu eumulikw nadelu, kusna pemi-kinudumuodji, negumou elp tebidadidjul wenjulkul ak ocwadidjik Cepulniumku, nadji-cwi-luadidjul Sesusul.

25. Na wedjia-ditg cabemku, eladidjul: Labei,

(n'sacumaminen) talisip pegisinuusup ut?

26. Sesus usidemadji, eladji: Teliak, teliak, tan telimulok, mu wedji-cwiluu-wuok mudu nemi-dudiogul cunugwosudil, cadu mudu malcodumui-diogubunek pibunokunek, ac kisadal-uiltiogup.

27. Mu cudji-lugu-dinou mitgiptgewe iktuk tan kedui-iksugak; cadui utgi-lugudikw egula mitgiptgewe iktuk tan nenkasik aptguewe mimadjuokun iktuk, tan Ulnui ucwisul igunum-udoktou; mudu Wegwisit Nikscam kisi cunugwoladjul negumulu.

28. Na utgit eladidjul: Tal dae daesinen lucwod-

umacute Niescam utlugo-wocunumul?

29. Sesus usidemadji, telimadji: ula Nicscam utlugo-wo-cunum, uctlam-situm-udins negum utlnincu, tanul Nicscam kis-ilkimadjul.

30. Elądidjul: Cogue cunugwosudį telądum, cultaman kisį numį-dudį-gek, ac uctlam-situul gec? Co-

guie eluicwodumun?

31. Contgj-nagik malcodum-įdibunek mancec bąktącum iktwk, stuge tan tel-mijgasik, wedjj-igunum-mobunigu pibunokunek wasogu, mmal-codum-ulinu.

32. Sesus eladjį: Teljąk, teljąk tyn telj-mulok,

Mojs mu igunum-uluogunek negulą pibunokunek wąsoc tuleeku; cądu nin Nutc igun-umulok kedlawe pibunokun wąsoc tule.

33. Mudu Niescąm wpibun-okunum negum ną tąn wedjį nisąsip wąsoc, ąc igunum-wedok wmimadjun-

okunum utgit usitcumuu.

34. Elądidjul: Sącumow, negow igunum-win wlą pibunokun.

35. Sesus eladjį: Nin na mimadj-uokune pibunokuni. Negum tan egat nin n'tinincu, ma cuijsinuk; ac tan kedlamsite n'tininku, ma uktuijsamugwoew iaptguu.

36. Cądu telimu-logup kisi nemiyogup, ąc mu

kedlam-situm-udqok.

37. M'sit wen tạn Nutç igunumuitç, įgads n'tinincu; ac negum tạn įgat nin n'tinincu, ma djigulalak cujumugu.

38. Mudu wedji njasiep wasoc mu n'tuladegen nin nuli-dedacunum; cadu [wedji njasiep] n'tuladegen

negum ulidedqcunum tan elkimip.

39. Ac ula na Wegwisit tan elkimip, ulide-da-cunum, m'sit wen tan nemiadjul sutgilidjul, ac scumtuc kedlamsitc utinincu, uscodumun iaptgusws mimadjuokun; ac nin unagalades, (minua-lades), kespigiskügu.

40. Ak ula na ulide-dacunum tan elkimip, m'sit wen tan nemiajul suugilijul, ac elp kedlamsite utinincu, useo-dumun iaptguewe mimajuocun, ac nin unaga-

lades kespigiscugu.

41. Na utçit Leswibak umsela-buguı-adidjik utçit negumu. Mudu teluet nin pibunokuni tan wedii nesasigup wasogu.

42. Telwedjik: Mu nut ut Sesus? Sosep ucwisul? tan ungigu kedji-dagwiu? Na utçit tali kişi

tuluies, njn weji njsasjep wasoku?

43. Ną utçit Sesus usidab-uguet, eladjį: Mu uctumselim-tultip.

44. Mow wen kişi igac nin n'tinincu Wegwisit tan elkimip mu laalak: ac eli-una-galades kespigiskugu.

- 45. Telui-jigasik njganik-tçidji-tegswinu iktuk, m'sit tan tesidjik utçi-kinudum-uksultidak Nicscam-ewiktwk. Na utçit m'sit wen tan wedji-nutcup Wegwisit iktuk, ac wedji-kinudum-uksip [uti-ninku], igat nin n'tinincu.
- 46. Mui mudu tan wen kişi nu**m**iaguil Wegwisilidjul pasuc negum tan wedjiep Nicscam-ewiktuic; negum kişi numiadjul Wegwisilidjul.
- 47. Teljąk, teljąk, tan telimulok, negum tan kedlamsite nin n'tinincu, wescote iaptęcuewe mimadjuokun.
 - 48. Nin mimadju-ocune pibunokuni.
- 49. Cutguakik malcodum-įdibunik mansec bactacum iktwk, ac nebuuu-dibunije.
- 50. Ula na pibunokun tan wedji-nesasigup wasogu, culaman tan pasuc wen malcote, ma n'puc.
- 51. Nin n'tinin ula pibunokun mimadjic na, tan wedji-ni-sasigup wasoku. Tan wen wedji malcotc ula pibunokun iaptgu mimadjids. Ac pibunokun tan nin igunum-uedudes, naagei na, tan nin igunum-uedudes utgit usiteumu umim-adjuocun-um.

52. Na utçit, Leswibak cwedji-wegwa-medultidjik, telim-tultidjik: Tali-kişi-igunum-ulcus ut tçinum negum wagei ucmalco-dum-unenu?

53. Ną utgit Sesus eladjį: Teljąc, teljąc, telimulok, mu malco-dumusok Ulnu ucwisul wągei, ącumuldem mu nesamu-goldyok, mimadju-okun mu wescodumudyok uctinewoku.

54. Tan wen malcote nin naagei, ac elp nesamurgwote nemuldem, wescote iapteuewe mimadjuocun, ac umaga-lades kespigiskugu.

55. Mudu nin naagei kedlewe iktwk mitgiptgewe na; ac nemuldem kedlewe iktwk nesamugwome na.

56. Negum tan malcote naagei, ac nesamugwote nemuldem, aptugatk n'tininku, ac n'n aptugadum untinincu.

57. Stugetç Nutç tan mimadjit elkimip, ac nin wedssi Nurtç utinincu; na telec negum tan malcomit wedssit nin n'tinincu.

58. Na ula nut pibunokun tan wedji njaasigup wasec. Mu encude cutguagik teli-malco-dumijdis maneec bactacum iktwk, ac telinpuuu-disunek. Negum tan malcote nin naagei iaptgui pumwhsids.

59. Ną Sesus teluedjul egulą coguel alasudumogwomcu, tan etljkjnuu-dumuetc Cepulnjumcu.

60. Ną utcit pigwelkik tąnik wedji-kinudum-uijik utinincu, tan tilisip nudum-udidjul egula keluswocunul, teluedjik: Medusk keluswocun na: wen kisi jiksus?

61. Ną Sesus wedjik-toidji-doc utinincu keginu-

dum-udjik uitulį-umsele-wistui-dinvu uitgit uilą [kel-uswocun], eladjį: uit kįsąluilok uktedjącun-djedestądinowu?

62. Tales! numįyok Ulnu ucwisul utulį-unągąsin

tan tet ehkus umscwesu?

63. Wetçi-jacumidj-unit na tan mimadjun-adeget. Maagei mun abogunumun-enunc. Egunla keluuswokunn tanul nin telimunlogul, nut na wetçi-djacumidjun-igunl, ac nut na mi-madjunocunn.

64. Cądu alt kilow mu kedlamsitum-uduok. Mudu Sesus kedji-abuni wedją-degeme umswes poktumkiace tani mu kedlam-situmu-diligwi, ac tanul uktur-

imsjį-gudul.

65. Ac eet: Na utçit wedji-tulimu-logup, mow wen kişi igac nin n'tininku mu utçi-igunum-uksicw Nutcigu.

66. Ną utgit egulą, pigwelkik tąnik wedji-kinudum-ujik utinincu, apsewedądjik udegu, ąc mogwe

aptç widje-uqdigul.

67. Ną urtgit Sesus eladji neuktinskuk-silidjį tgel

tabu, kilow elp keduipcotum-kidaiok?

68. Na utgit Simu Piel, usidabu-guet, eladjul: N'sacumaminen, wen utininc 'lidadesenen? Kil wescodumun keluuswokunn iaptguewe mimadjuokun iktuk tulel.

69. Ac ninen kedlam-situm-undjec ac kedjidunek kil

uclistewinu, ąc mimadjit Niescam ucwisul.

70. Sesus telį-usidemadjį: Mui tu nin ninasumului-oksup kilow neuktin-skuk-siiok tgel tąbui? ąc neuktedjit kilow mundui-t.

71. Na agun-imadjul Sudahul Iscaljotul, Simu ucwisul, tanul kedun-imsijdjulu, tanul neuktedjilidjul neuktinskuk-silidji tçel tabusilidji [apostale-wilidji] na.

CHAP. VII.

NA culabis kiscadji-aguul eguulą coguuel, Sesuus ialąsit Galiletku; mudu mui weli-dedumuuc iutaląsin Sudiaku; mudu Leswibak keduionądidjul.

2. Ną Leswibąk wigwomewe uwiguu-baltuwimimus

kedwigaąc.

3. Na utçit Sesus widji-gimadji tçinumu, eladidjul utçipcotumcasi ula tet; Sudiaku, 'liyu: culaman tanic kegi-nudum-adjik unmiduns uctlugo-wocunul tanıl kişadunul.

4. Mudu mow wen kimu-duk cogus teladus tan tilisip cwile utinin utimudun mesudugu. Tuladunn

egulą coguiel, elneyąlusi usitcumugu.

5. Mudu tçel metç widji-gimadji muı kedlam-situmudiligwi utinincu.

6. Sesus eladjį: N'tetpugąągum mu metg eganuc;

uktetpugąągumus aptgu kiscadjiąk.

7. Usiteumu mesį tgį-cadjį-delumulok kįlowu. Cądu nįn tgjeadjį-delumik; mudu etlį-witnise-wiktum utwisį-dącun-umul mu tukelul-tununu.

8. Kilow liteui-juim-tumidakw ula wiguu-baltimeu. Nin mogwe eliteujui-iutumau ula wigubaltimeu; mudu n'tetpagaagum mu kiseadii-anue.

- 9. Na kisi tuleismate egula coguel, mete nencasit Galiletku.
- 10. Cądu kis widji-gimadji kisi liteudjui-imtumidalitę, Sesus elp elit-cudjui-imtumat; cądu mu mesuuduk, cądu educ kimudugu.

11. Na utgit Leswįbąk cwį-luadidjul Sesusul

wiguu-baltimeu, ac teluiedjik: Tami tu ahk?

- 12. Ac meskik umsele-wistudime igak pigwelkik mimadjui-nuk mwegik, utinews iktuk, utgit negumu: alt teluedjik: Negum weltginum-uit; alt teluedjik; mogwe; cadu buskik-sibugwa-ladji mimadjuinuu.
- 13. Cądu mogwe wen mesj-wj-kelulągul; mudu tgipąlądidjį Leswibau.
- 14. Ną educ ącudį-wįgui-baltimo Sesius elit-cudjuiimtumat uctoj ala-sudum-ogwomou, ac keginudumuet.
- 15. Ac Leswibąk pącą-leiultidjik, teluedjik: Tali nencul nut negum wijgadigunn? tan munąc keginamuk-sigup.
- 16. Sesus telį-usidemadji: N'keg-įnudum-asudim mu nin n'taligam: cadu utaligam tan elkimip.
- 17. Tan wen ulidetk utula-dun Nicscam utulideda-cunum, negum uktçidjidudə kinu-dumuksudi utçian Nicscam-ewiktuc, kusna nudji-kelusin nin n'tinincu.
- 18. Tan wen wedji-kelusit utinincu, negum ukup-mi-del-sudim 'cwilk. Cadu negum tan 'cwilk ucup-mi-dedacunum tanul elkimtgul, negum kedleweit, ac ecsibu-gwada-cun mogwe ahktinuk utininku.

19. Mui tu Mojsoo igunum-uiluicksup Utplaidqcun? ac mete kilow mow wen sactumuic utpludqeun. Cogue wedjik-tuonjoo?

20. Mimadjuinuk pigwelkik myegik usidemą-didjulytelimadidjul: Mundu wescweut! Wen keduionse?

21. Sesus usidabuguet, ac eladji: Newet tç lugowocun kişaduep, ac m'sit tan tesjok paca-leiul-tjok.

22. Na utgit Mojsoo igunum-udogup pegwon-esasim-cewe; mru mudu wedjianuk Mojsegu; cadu wedjiak cutgi-nagigu; ac kjlow atlasmu-di-giscuk pegwonesak mimadjuinu.

23. Mimadjuinu upewonesasitę atles-mudi-giscue utgit Mojs utublui-dacunum mu usegwisca-dasinunu, kilow tu wegeių-tuijok mudu nin mimadjuinu kakei-unlinsa-lugup atles-mudi-giscugu?

24. Mui cuidjį-ilsuidącądip tan coguie telį-ancamcuigu. Cadiu cocwodjį-ilsui-dącadiew!

25. Na utgit alt Salusalem-cewak teluedjik: Mau tu ut nut tanul keduonadidjul?

26. Åc, ancapten! mesjwi-kelusit, ac mow wen c r-gue telimaew. Kedjiadidjul tu nudjit-pludaca-didjik negum amutç utcliste-winu?

27. Cadu kedjijgut tan tet nut tgijnum televit; cadu tan tilisip upkjsink Clistewit ma wen uctgidjiagunl tan tet televilita.

28. Ną utgit Sesus etlį-kįną-muetę kesigvikelusit, set: Kįlow kedjiok, ąc elp kedjiduok tan tet televi; ąc mu wedjipkįsinu nin n'tinincu, cadu Negum tan elkimip kedleweit, tan kilow mu kedjivok.

29. Cadau n'n kedjije, mudu wedjie negum urtinincu, ac negum elkimip.

30. Na utgit ewedju-cocwa-ladidjul; cadu mow wen igadugul upjtunn utinincu; mudu utetpagaagum

mete mogwete iganuk.

31. Cądu pigwelkik majom' iktuk kedlam-situmudidjik utinincu, ąc teluedjik: Clistewit tan tilisip upkisinta adjimsugigul cunugwosudil tulądudul, mu eneude egulą tanul nut negum telądogul.

32. Ną Palusjąk nudumą-didjik myjpugwelkik utulį umsele-wistudinyu utgit Sesusul, tocu Palusjąk ac uktąj pądljąse elkimądidjį nudjį-cocwą-dącą-

dilidjį ucocwą-lą-nyu.

33. Na utcit Sesus eladji: Mjjitç ketçka tegweulok, tocu tilisip 'ljedes tan elkimip ehk.

34. Kilow cwilmidoksup, ąc mą wejjmok; ąc tan

tum mą kisi pedjį-dauok.

35. Na utcit Leswibak telim-tultidjik: Tami tet keduljet? tan tet kinu ma tuljwedjisew. 'Liedow egwet tanic kis sesaca-dumudidjik uctugik tesaca-micsidjik utinews ikturk, ac kinamuodu uktugi tesacamik-silidji?

36. Cogue uit kelauswocun tan telimulew? eietg, ewi-luijdoksup ac ma wejjuok? ac tan tet eum ma

kisi-pedji-damok?

37. Na nagwec kespi-wiguu-baltime, espec nagwek, Sesus cacumit ac kesi-gri-kelusit, eet: Wen uctusamugwotg, tguguujetg nin n'tinineu, ac samugwotg.

38. Tan wen kedlamsite nin n'tinink, stuge tan te-

luigasik [Nicscam utwijgadigun iktuk], teluiek, sibul mimadjic sabugwon utci-tuj-tudul utlamilugu.

39. Cądu agun-imadjul Wetgi-jącum-idjuilidjul, (eietg, Weji ulinicscąmul), tąnul negumow tąnic kedlam-situmudidjik utinincu kedui-imsunądidjul, mudu Sabewit Wetgi-jdjącum-idjuit, (eietg, Wedji-ulinicscąm), metg munąc igunumuedasik; mudu Sesus metg munąc kep-midedasik.

40. Na utgit pugwelkik tanik mziedjik nudumuaditg ut keluswocun, teluedjik: amutg, edu, ula negum egwet njganik-tgidjj-tegewinu na.

41. Uktugik teluedjik: unla Clistewit na. Uktugik

teluedjik, Wedjiet Clistewit Galiletku?

42. Mui tu telui į gasie [Kįsulk utwį įgadigun iktuk] enuk: Clistewit utgjeds Dąbidec wedą-beksilid ji? qc Betleme, Dąbid uktę įgun-tą įdjumcu?

43. Ac nyseum-caldime įgae mįmadjuinu uit newy

iktuk utçit negumu.

44. Acalt negums kedwi-cocwa-ladidjul; caduu mow wen igadugul upitunn utinincu. Mudu utetpa-ga-agum me mana iganuk.

45. Ną urtgit nudjį-cocwą-dącą-didjik pedjįdądjik tan uktgi pądliąse ak Palusjak sumudįdidju. Negums

eladidji: Cogue utçit mu wetçewalowok?

46. Nudjį-cocwą-dącą-didjik usidabu-guų-didjik, cedjik: Munąc wen telį-tulewistuc stuge ut tginum.

47. Palusiąk usitegululą-didjį, elądidjį: kįlow elp

kespugwą-dasultjyok?

48. Me tu wen nudjit-plu-dącą-didjik, kusną Palusjąk kedlamsite utinincu?

49. Cądui eguilą mimadjui-inuc tynik mui kedjiduidiew utpliudącun, wenmadj-ilsuimiudjik.

50. Nicodem eladji—negum na tan pegisinkek Sesusul cumulitç depkigu, newktedjit negums na negumu—

51. Uktublui-daeunuminui ilsumadjul, tu, wenul esewmunae nudunok ae kedji-dunok tan teladegedju?

52. Usidaburgui-adidjul, ela-didjul: Kil, tu, televin Galileteu? Kwilen, ac ancapten; mudu mogwe niganictgidji-tege-winu wedjiecw Galiletcu.

53. Tocu m'sit tan tesit wen elemiet wijku.

CHAP. VIII.

SESUS eljet pumdun iktuc teluijsit olibie.

2. Wopk eskitpuk aptç pegisink uktçi-ala-sudum-ogwomcu; ac m'sit tan tesidjik mimadjunnuk pedjida-didjul, ac Sesus ebasit, tocu keginu-dum-uodji.

3. Tocu nudjįwij-cugedijik ac Palusjak eligul-dacuna-didjul tan sumulita sbilidjul kisu-suna-luksilidjul sunbulj-emcswe-iktuuk; tocu cacuma-ladidjul miawsk.

4. Elądidjul: Nudjį kjnąmuet, udą ebit kjsų-suralut eubuljemeswe iktuk.

5. Na Muisoo telit-plui-mul-cuibunok utpluidaeun iktuk na teloltidjik uicun-dshtoo-dultinsu. Cadu, kil, taluen?

6. Ula wedjį-tuluedjik ucudją-ląnyu; culaman utuscodumuny tan cogue utgį-kįsim-sįadisu. Cadu

Sesus ogulum-cwąsit, ąc utuluigun ewijcugedok mącumigegu.

7. Ac tạn teli-nancumi-pi-banimadite, sinu-ocu-burgui-asit, eladji: Tan wen kilow munac pada-degeew, negum meltam-itcumate cuindsu.

8. Ac apte Sesus ogulum-cwąsit, ąc ewijcuk mą-

cumigowu.

9. Nudumiiditg, ac wedji-ummadji-ilsumuudjik utalidaswokun-umus iktuk, tewi-dadjik incudi-tui-dadjik tan teli-pumi-kisigul-tiiditg, ac Sesus bunalut uncuk-tugwa-lugwen, ak elp ebit etli-cacumit miawegu.

10. Tocu Sesus sinu-ocubugu-ąsitę, mow wenul nemiągul pąsuc ebilidjul; tocu eladjul: ebit, talidatkik egwet mesijs-cubunjik? Mow wen, tu, wen-

madji-ilsumui-luicw?

11. Eladjul, Sącums, mow wen [wenmadji-ilsumik.] Sesus eladjul: Elp nin mogwe wenmadji-ilsumulu.

Upcotumcąsi, ąc aptę mu ucpądądegy.

12. Tocu Sesus aptç keluladji mimadjuinu, eét: Nin n'tinin usitcumu wosogwegum na. Negum tan nusuguit ma pumiecw bogunitpak iktuk; cadu uscotow memadju-ocune wosogwegu.

13. Palusjąk eladidjul: kil witnis-ewiktum-asin: uc-

telui-dumas-udim mu telianuc.

14. Sesus usidab-uguet, eladji: Tilja nin witnisewictum-asi, teljąc n'teluij-dumas-udim. Mudu kedjidu tan tet wedjicep, ac tan tet elje. Cadu kilow mu kedjidui-duok tan tet wedije, ac tan tet elje. 15. Kilow wedji-ilsuu-daca-diyok maagei iktuk. Nin mu il-suumak wenu.

16. Cądui ilsudegean n'til-sudacunum kedleweis; mudu mui neuktui-gwa-luigwow; cadui nin eum, ac

elp Nutç tan elkimip [tegwe-adjek.]

17. Ac teluijgasic uktub-ludącun-umus iktuk, Tąbuisidjik mį-madju-įnuk utelu-įdum-asudim-uow teliąk.

18. Nin na witnis-ewiktum-asi, ac elp Nutg, tan

elkimip, witnis-swiktum-wit.

19. Na utgit eladidjul: Cutg-ok? Sesus usidabuguet, eet: Kilow mu kedjiwok ninu, cusna nutgu. Uktgidj-jioksubun ninu, ae elp Nutg uktgidji-agokpun.

20. Ną Sesus teluedjul egulą coguel sulįeweogwomku: etlikinudum-uedek ąląsu-dum-ogwomku. cądu mow wen cocwąlą-gul, mudu utetpą-gąągum metç munąc įgąnuc.

21. Na utgit Sesus aptg eladij: Nin poetumcasi, ac cwiluij-dok-sup; cadu n'pudij-docsup uk-telue-wudiws iktuk. Tan tet elie, ma kisi pejida-uok.

22. Na utgit Leswibak telu-edjik: Nebasids, tu?

mudu teluet tan tet elie, ma kisi pejida-wok.

23. Sesus eladjį: kilow televultijok upeswegu. Nin ceewee televi. Kilow ulą usiteumuk telev-ultijok: nin mu ulą usiteumuk telev-wiu.

24. Na utgit wedjį-tulį-mu-lok, n'pudį-doksup uk-telus-wudį-wow iktuk. Mu uetlam-situmu-dyok n't-nįnswin, n'pud-djdoksup uk-telus-wudįws iktuk.

25. Tocu eladidjul: Wen tu kil? Sesus eladji:

Nin na tan wedjądegeme umsewes poktum-kiąąc telimu-logup.

26. Pigwelcul coguuel wescodum-ann n'tulaguni-mulins, ac n'tilsumulinow. Cadu negum tan elkimip kedleweit, ac tan wedji nudumann utininc, egula etli-tulueann usitcumugu.

27. Cądui negumow mui nestumijdicw uitagun-

udumuon utçit Wegwisilidjul.

28. Sesus eladjį: Tan tilisip kisi unagaladoksup Ulnu ucwisul, ukteidjidu-doksup n'tninewinu, ac mu nutej-kisadum cogue nin n'tinincu; cadu nute teli-kinu-dumuip egula teli kelusiann.

29. Ac negum tan elkimip tegweadjek. [Nin] nutç mu bunalicw n'tneuktu-gwalugwenu. Mudu nin

negow teląduronn tąnul negum welidetcul.

30. Tan etlį-tuluedjul egulą coguel, pįgwelkik kedlam-situm-udidjik utįnincu.

31. Sesus eladį Leswįbąu tąnį kedlamsitum-udilidjį utįnincu: Kįlow eduk nąkidaiok n'kelus-wocunum iktuk, kedlewe iktuk utgikįnu-dumuk-sultį-doksup n'tįnincu.

32. Tocui uktçidji-dudocsup kedlewewocun; ac ked-

lewewokun apcwalnoktow.

33. Usiteguluı-ladidjul, eladidjul: Ninen Ablahamec wedabecsiek, ac metç munak wedji-kisteul-tuek wenu. Cogue wedji-tuluen, apcwal-nokten?

34. Sesus usiteguluı-ladji, eet: Teliac, teliac, tan telimulok, m'sit wen tan eluwewudi teladegeta na elu-

wewudi wedji-kisteuitg.

35. Ac [tçinum] unokubemul mu telipkit-cadumucw wen-djijgwome iaptgu; cadu ucwisul aptugadumulijul.

36. Na utcit eutcit apcwa-lulok, kedlewe iktuk

eli-apcwalnokten.

37. Kedjulok kilow Ablahamec wedabecsjiok: caduu keduu-onjok, mudu n'kel-uuswocumum mu ehtinuuc uktinewoku.

38. Wescuudum tan cogue widjinmi-duep nin nutg iktugu; ac elp kilow tela-daca-diiok tan cogue

widjin-miduogup kilow cutcuow iktuk.

39. Usidabugu-adidjik, eladidj-ul: Ablaham na nutgi-nen. Sesus eladji: kilow Ablaham unijunitg uktinews, Ablaham untlugowok-unumul tula-daca-digokpun.

40. Cądu nige ewedji-nebą-jiok, tejnum tan telimulogup kedle-wewokun. Ablaham-oo mu tulądegek-

subunok.

41. Kilow telądącą-diyok cutguowok utlugowokun. Ną utgit wedji-tulimą-didjul: Mu soge-wuhskidji-nultuegup. Neuktedjit nutginen, Nicscąm ną.

42. Na utçit Sesus eladji: Nicscam utçiek, uksaligok. Mudu wedji-eep Nikscam-ewiktuk, ac pegisinep, ac nin mu elkimsu, caduı Nicscam elkimit.

43. Taleek mu kedjidu-duok tan telueu? Mudu

mu kisi jiksetumudyok n'keluswoc-unum.

44. Kilow telesultiiok cutgus mun-du: qe elp cutgus utulide-dacunum welidedum-udiiok uktula-daca-dinsu. Wediadegeme umsewes poetum-

kiąk negum nudji-nebądeges, ąc mu aptugądumuksup kedlewe-wokun iktuk; mudu kedlewewokun mu ehk-tinuk utinincu. Ecswetg wedji-kelusit ucwom-ląmuncu .Mudu kelus-cabewit ną, ąc [ecswogun] utqul.

45. Cądui mudu kedlewe-ąbuiguie, mui kedlam-situwinok.

46. Tegen kilow wedjin-tage-wit pada-sud' iktuk? Cadur kedlewe-abuguran, cogur utçit mur kedlam-situwwok?

47. Negum tan tule Nicscam utininc, jiksetumuodjul Nicscamul ukelus-wokun-umul. Na utgit kilow mu wedji-djikset-umu-duok, mudu mu telesultuok Nicscam utinincu.

48. Na utçit Leswibak usidab-uguı-adidjik, eladidjul: Mu weli-tulucuek kil Sameli-ewajuin, ac mundu wescweut uktinincu?

49. Sesus usidabuguet, eet: Mundu mu wescweunąk; cądu kepmidelum-uk Nutçu, ąc kilow kenski-delum-jok.

50. Cądui nin mui cwilumui nin n'kepmi-delsuidim. Cądui Wen ehk tan cwilc, ac tan ilsudeget.

51. Teljąc, teljąc, tan telimulok, tan wen culootc n'keluiswokun, n'puiokun ma numiducw aptquiu.

52. Na utgit Leswįbak eladidjul: Nigetę kedjiduek cuscweuon mundu. Ablahamoo nep-cusunok, ac elp niganik-teidji-tege-winugwik; cadu kil teluen, tan wen kuloote nikeluswokun mą uktutumukw nipuokun aptguu.

53. Kil, tu adji-espein mui encude cuitginuok Ablahamoo, tanok nepcusunok, ak niganik-taidji-tegewinugwik tankik nebui-disunjik? Wenin kil kisalusin?

54. Usidaburguet Sesus, et: Ukpumj-delsjan, n'cupmide-dacunum mogwejuis. Nuntg na tan kepmidelumit; tan kilow telureiok negum uknics-camumus na.

55. Kilow mu kedjiyok; cądu nin kedjiik. Tulucan mu kedjiąk, tuli-keluscabewik stuge kilsu-Cądu kedjiik, ąc ukeluswokunum keloodumąk.

56. Ablahamoo cutquisok welj-dasibunok uicuduinmidum n'inagwegum; ak nemidogubunec, ak wescewidasibunok.

57. Leswibak eladidjul: kil me muna nanin-skegibuna-mun, ac nemisubunok Ablahamoo?

58. Sesus cladjį: Teliąk, teliąk, telimulok, escw

munaac Ablahamoo eum-uugwek, nin eum.

59. Tocuı negumow weswadun-didjul cundul, keduitcum-adidjul. Cadui Sesus mimugwosit, ak telituijet ukçiala-sudum-ogwomku, megweiik eli-siytes-cuadji, ak telip-cotum-casit.

CHAP. IX.

NA pumietç Sesus nemi-adjul tçinumul tanul nege-

bigwelidjul wejądegeme weskiji-nuilidegu.

2. Tocu tanik wedji-kinui-dumudjik utininku, pi-banimadidjul Sesusul, sedjik: N'sacumaminen, wen utelui-ewudi? ut tainum? kus-na ungigui? negum weskiji-nuidek kis negabi-gwegus.

- 3. Sesus usidabuguet, eet: ut tginum mogwe pada-degeksup, kusna ungigu; cadu [telec] utgit Nicscam ut-lugowo-kunumul uneya-dasin utjinincu.
- 4. Miąmutę depeadik n'tului-cwodumun tan elkimip ut-lugowokunum, tan telip-kidji-nagwegu. Depkik wetękująk tan tilisip mą wen kisi lugwekw.

5. Tan telip-kitkadum usit-eumue, nin n'tinin

usitcumu uwosogwegum ną.

- 6. Kįsį tuluetę egulą, elus-cwodamit mącumį-gegu, ac wedjį-kįsįdoc sįs-cu luscwodigun iktuk toku amaken-tumu-odjul upukikul negabįgwe-lidjul, sįscu euc.
- 7. Tecu eladjul: Liyu, cusig-wasi p'kudabeew iktuk, Silom tule—tan kisikiwonski-sik teluek, elkimut—Na utgit negabigwee eliet, cusigwasit; tecu abadjasita, wetacwinmij-deget.

8. Na utgit widjgedultijik, ac tanik nemja-dibunn nega-bi-gwelin; sedjik: Mu, tu, nut ut tan ebip ac

edsep?

9. Alt tehuedjik: Nut na negum: alt tehuedjik: eladjididjul. Negum eet: Nin na negum.

10. Na utgit eladidjul: Talį kįsį-pantadasigul uk-

pukicul?

11. Usidabuguet, ąc eet: Tejnum tan teluiducsit Sesus, kisidogup siscu, ąc amacen-tu-muibunn n'puk-ikul, ąc telimip, liyu, cusi-gwasi p'kudabecw iktuk Silom tule: tocur elicep, cusigwa-siep, tocur nemidege.

12. Negums eladidjul: Tami ehk negum? Telu-

et: Mu kedjiak.

- 13. Na slaladidjul tanul negabigwelibunn Palusjak tan sumu-dididju.
- 14. Cadui atlasmudi-giscuk-sup tan tilisip Sesus kisi-dok siscu, ac elp pantadu-odec upukikul.

15. Na utcit apte Palusjak pibanimadidjul tan telimsinum-ulita nemidegeme: sladij: jgadoc siscu n'pukikwu, tocu cusigwasi, ac nemidege.

16. Na utcit alt Palusjak teluedjik: Ut tojnum mui tule Niescam-ewicture, mudu atlasmudj-giscuk mu keloodumuc: alt teluedjik: Talikisadus telamugul cun-ugwosudil tojnum pada-degewinu? Ac nyscaldime igac utinewy iktuk.

17. Tocu aptç telimadidjul negabigwelidjul: Kil tal-umt? mudu kisi pantaduscul ukpukikul.

um set : amutg niginik-tçidji-tegswinu na.

18. Cadu Leswibak mu ked-lamsitumu-diik ucwisin-cabigwelin ac ukisu-sua-dun nemidegeme, misocu wigumąditę ungigu tan kisimsune nemidegeme.

19. Toem pibanimadidjį, ee-djik: Ut uewisms ul ba tan telusiok utlyhskidji-nuin unucabigwanu? Na utcit talj-kisinmj-deget njgsu?

20. Ungigu teli usidabugu-elidji: Kedijigut ula

n'cwisjnen, ac utlyhskidj-jnuin unucabjgwan.

21. Cadu talį kįsinmįdeget nįgetę, mu kedjįduek, kusna wen kisi pantadui-odjul upukikul mu kedija-Negum k'sigit; negum pjbq-nimucw: negum agunimsids.

22. Ungigu teluelidji egula coguel mudu tçipalądidji Leswijbau; Mudu Leswijbak kis agunudumadjik tan ba wen pakei-agunutk negum uclis-tewinu utqj-tua-lucsis ala-sudum-ogwomku.

23. Na utçit egula ungigu telwelidji: Negum

kisigit, negum pibanimucw.

- 24. Tocu tąbuse wigumą-didjul'ulnul tąnul negabigwe-libunn, elądidjul': Nics-cam igunumu ucpumąde-dacun! kedjiduek ula tej-num upąda-dege-winulinu.
- 25. Na utgit usidabuguet, eet: Mu kedjiac upada-degewi-nuinu. Neuctetçk cogue kedj-idu: eietç, negabigweiep, cadu nigetç nemidege.

26. Tocu apt; eladidjul: Talaluscus? tali kisi

panta-dus-cul ucpukikul?

27. Usidemadjį: Kis kisi tulimulogup ac mu djiksetumu-duogup. Cogue wedjiktui-nu-dumok aptgu? Pawotumudjok ucuginama-gunsu?

28. Tocu almimadidjul, ac eladidjul: Kil kegin-

udumusk; cadu ninen Muis kegina-muinamut.

29. Ninen kedjiduek Nicscam wescumasunn Musor: cadu uda tçinum mu kedjiqgut tan tet telesitç.

- 30. Na tejnum usidaburguet, eet: Pacaleiudi na mu kils ucudjidjidums tan telesit, tilia panta-duidjul n'pukikul.
- 31. Kedjidudįcw Nicscam mu uhdjiksetuon padadege-winumu: cadu tan wen buski-alasumatą Nicscamul, ac tulądegetę ulide-dacunum, negum Nicscam djikset-adjul.
- 32. Tan tilisip macumigsigup metç munac nuduma-muc wen upantaduron wen upukikul tan telahskidji-nuilidjul unucab igwelinu.

33. Mui negum uitguieksubun Nicscam-ewiktuik, mogwe coguie kisi tula-dege-wisoc.

34. Usidabuguuq-didjik, elqdidjul: Kil kaku-tçuskidji nuijip padas-wokun iktuk, ac keginudum-uijek ninenu? Tocu tewala-didjul alasudumo-gwomku.

35. Sesus nudumąt ucwis-įtualanvu, ac wedjiatę, eladjul: Kedlam-situmun Nicscam ucwisul utinincu?

36. Tejnum usidabuguet, eet: Wen tu negum? Sjeumy, culaman uktlam-situmuic uitjinicu.

37. Sessus cladjul: Nemijtup, ac nut na negum wescumsc.

38. Negum eet: N'sacumam, kedlamsitum. Tocur alasumadjul.

39. Tocui Sesius eet: Wedjipkįsin usiteumuk ilsuidącun iktiuk: culaman tanik mui nemį-daca-dijew, unmį-daca-dinsu: ac tanik nemįdaca-didjik, uncabįgwa-dasul-tinsu.

40. Ac Palusiak tanik tegwem-adidjul [Sesusul,] nudum-ididjul eguda coguel, ac eladidjul: Ninen elp

negabi-goltiek?

41. Sesus eladji: N'cabigol-tjok, mu padasudi uzs-codum-ugokpun. Cadu nige teluzok, nemidaca-diek; na utcit uktelu-wewudiwol nencasik [uktinews iktuk.]

CHAP. X.

Telfak, teljąc, tan telimulok, tan wen mu wedji piscwącw cagun iktuk tejtę-kelueutewi-zipisca-da-

cun iktuk, cadu wedj-itcodjuat ap nadami, negum cumutunesuit, ac nudji-cumutunet.

2. Cądui tan wen wedji-piscwąt cągun iktuk, na negum tejtekelusuitewi nui-djianco-tegswinui.

3. Nudjij'scagunet pantaduotę cagunu, ac tgitçkelueutçuk djiksetua-didjul tele-wistu-litç, ac utgitçkelu-eutçum ewijdadji, ac tewi-nigan¤h-tigumuodji.

4. Ac tilisip kisi tualatç utçitçkelme-utçum, nigans-tigum-modji, ac tçitç-kelmemtçuk nusugunq-didjul, mudu nenustuadidjul.

5. Cądui piluiel mui niusuguiądiguil, cądui viiną wesį-muc-tuiądidjul; mudu mui neniustuią-digwi pį-luieu.

6. Na telį-cwelewistuodjį Sesus, cadu mu kedjįduu-digul tanul coguel telįmadjiu.

7. Sesuus aptç telimadji: Teliac, teliac, tan telimulok, nin tçitçkeluzutçuk ucagun-umux.

8. M'sit tankik pedjįdabunik esew mu nin pegisinuonek cumutunes-tubunik ac nudji-cumiutuna-dibunik; cadut taitakelue-uutgukik mu djiksetua-dicsubunigu.

9. Nin caguni. Wen utgi-pisewatç nin n'tinineu, usetady, ac utgi-pisewady, ac utgi-tuiedy, ac wedji-dudy midjisimeu.

10. Cumutunes wedjipkisink pąsuc ucumutunenu, ąc unsbądegenu, ąc usugwis-cądegenu. Nin wedjipkisin utuscodumuns mimadjuokun, ąc metę utadjipugweli-uscodum-unsu.

11. Nin keluusi tçitçkelue-utçwi nudji-anco-tegewenui. Keluusit tçitç-kelue-utçwi nudji-anco-tegewinu igadok umimadj-mocunum utgit tejtekelu-

eutgju.

12. Cądu tan nudaban-cuduk-sit ac tan mu nudjiancweunągwi tgitckelue-utcj, ac tan mu utuem tcitcgkelue-utcj, na nemiate boctusumul wetccuielite, tocu naculadji tcitckelueutcju ac wesimugwot, tocu boctusum mesunadji ac ses-edescuodji tcitckelue-utcju.

13. Tan nudaban-cuducsit, wedjuhsimugwot mudu pasuc nudaban-cuducsit, ac mu sespeda-lumagwi

teitekelmemteju.

14. Nin keluusi tejtekeluus-utej nudji-ancotegswi nui; ac kedjijgik n'tejte-keluusutejume, ac wedjiktejdjidasi n'tejte-keluus-utejume utinswoku.

15. Teliktçidjijt Nutç, na teliktçidjik Nutçu, ac n'mimadju-ocunum igadu utçit tçitçkelu-eutçigu.

16. Ac uktugik tejtekelus-uteuk weseweakik, tanik mu tulese uila acabis-cadasik. Negums depeadik n'pugjsulan, ac nudujdak n'tetliwis-tum-esweumu, ac neuete msewetak ac encudedjids tejtekelusutewi nudij-ancotege-winuu.

17. Na utcit Nutc wedjik-salit, mudu jgadu n'mj-

madjuocunum culaman apte nusuadunu.

18. Mow wen weswą-duikw; cądu nin teląlusi n'tigadunu: alsu-sudi wescodum n'tigadun, ac alsu-sudi wescodum aptg nusuadun. Ula utpludacun wedjimsinum Nutcigu.

19. Na apte nyscaldime igaak Leswijbak utinewy

iktuk utçit egula keluswocunn.

20. Pigwelkik negums teluedjik: Mundul wes-

***wemadjul, ac elmewiet. Cogme wed jidjiksetmok?

21. Uktukik teluedjik: Egulą mu ukeluswocunumul wen tąn wesewcuadjul Mundul. Mundu kisi pantąduos upukikul negabigwe-lidjul?

22. Na egula coguel kiscadji-agul Salusalemcu

įląldim-cewe wigurbąltimcu, ąc tocu kesik.

23. Sesus pemjet lamigwomc uktej alasudum-ogwomc Solumun untusadimcu.

24. Ną utgit Leswibąk kuto-gwodes-cunadidjul, eladidjul: Talipkidjese elucwoljec n'tąswidą-sultinenu?

Clistewin, pakeitulimides nen.

25. Sesuus usitegululadji, eladji: Kisi telimu-logup, qo mu kedlam-situmu-dqok. Lugowokunn tanul teladegeann Nutta uwisu-num iktuk, eguda witnisewiktum-uigul.

26. Cądui kilow mui kedlam-situmui-dyok, mudu kilow mui nin n'teitikeluis-intique, stuge telimuilogup.

27. N'tgitgkeluus-uutgume djik-setumjiditg n'keluuwocun, ac kedjijgik ac nuusuuguidjik.

28. Ac igunumakik apt ju ewe mimadjuocun, ac ma aptgui unmadjin-puidicw, ac ma wen apewil-tgaduigwi.

29. Nuntgʻtan igunum-uibuni adjimsugilkimu ene ude m'sit tan tesiditg, qo muu wen kisah-tgiapewiltgaligwi Nuntgigu.

30. Nin ac Nutc neuktedjek.

31. Na utgit Leswibak aptg wes-wadudidjul cum-dul ucundsh-tansu.

32. Sesus usidemadjį, eet: Purgwelcul kelmulcul

luigo-wokunn wedjį-neią-duilogul Nuitç iktuigu. Te-

gen egulą lugowokunn wedjį-cundsh-tejok?

33. Leswibak usitegu-luladidjul, teluedjik: Mu wedji-cundsh-tooluek keluulk lugowokun, cadu utgit winabur-guemcu, ac mudu kil tai-numuin, Nieseamewa-lusin.

- 34. Sesius usidemadji, cet: Miu, tu, teluijigasiniuk uktublui-dacun-umus iktuk, Teluicep Nicseameultjok?
- 35. Tuluijdasun negumow Niescame tankik utinewok Niescam utkeluuswocun igagup; ac tan teluijgasik [Niescam utwijgadigun iktuk,] mui kisi sewisca-dasinuk,
- 36. Telimok, tu, negum tan Wegwisit [Niescam] kişi ilaladjul ac kişi ulgim-adjul usiteursugu, winabu-guen, mudu telurep, nin Niese, m mewisul?
- 37. Mu tuladeg-e-won Nuite uithugo-wokunumul, mui ueud-lamsituins.
- 38. Cadu tuladegsann, tiliata mu uktlam-situmwok ninu, lugawokunn uktiam-situmwow. Culaman uktaidji-dudoksup Nutta utijimun nitinincu, ao nin nitijimun negum utinincu.
- 39. Ną utgit aptę ewedjį-cuewą-lądidjul; e diu negum wedjipostumejsit uputun-utwoku.
- 40. Ac aptg eljet camisi-burk Suddencu, tan tet Sanor tume etli-baptei-sawa-degesunok, ac ala tet etlugate.
- 41. Ac pugwelkik pedjida-didjul, ac teluedjik: Sanoo mu kişi-d ugui-bunec cunui-gwos udjegu. Cadu m'sit orgunel tancul Sanook telagunimabunn egula tajnumul, teliagui.

42. Ac pugwelkik nądel tet kedlam-situmu-didjik utinincu.

CHAP. XI.

NA tojnumok kesinuewos-unoc, Lasalooc teluisisunok, Betanik teles-isunok, uutgi-guntgidjumus Mali ak widji-gudjdidjul ebilidjul Maltu.

2. Na nut na uda Mali tan amakunasunn uksacumaminul amaken-sudiegu; ac wedji-casum-mosunul iucwodul usab-uniktuigu, tan widjigudi-didu Lasaloo kesinui-cwol-isunuu.

3. Ną utcit widji-gimasun-igu sbilitku, pedji-ąbuądisunek keluswocunek Sssusul, teluesuniic, Sącums, tan teinum kesalt, kesinuewot.

4. Na Sesus nute, eet: Ula uksinugo-wocun mu wedji-ihtinuc n'puokun iktuk; cadu wedji ihk Niescam ucupmi-delumuk-sudim iktugu; uutgit Niescam ucwisul ucupmi-dedasinu.

5. Ną Sesus kesaladjį Mąltul, ąc widgjį-gudįį-did-

jul ebilidjul, ac Lasalul.

6. Na utgit kisinudum-atç uıcusinugwolin, met; nencasit tabu-gunaac tan tet ahku.

7. Culabis eladjį kegj-nudumuodjį: Lįdanetg aptę,

Sudjąku.

8. Keginudumuodji eltgi: N'sqcumaminen, Leswijbqc kejigosigel kwedji-cumdoshteskub-unik, qc aptç eljen nadel?

- 9. Sesuus usidemadji, eladji: Muu tu m'tilntesadjiek' neuktigiskuk, tgel tąbui? Wen pumietg nągwek, mudjącun-djedestris, mudu numidus usitcumu urwosogwegumu.
- 10. Cądu wen depkik pumietę, djącundjedestus; mudu mogwe wosogwenuk utjnincu.
- 11. Egulą kisi tuluetę, eladjį: Kigumąniuok Ląsą aloock nebatok. Cądui elie nadjį-tuigwąluk.
- 12. Kegi-nui-dum-modji eltgi: N'sacum-aminen, n'patq mledos.
- 13. Cądui Sesius wesciudumiuotę unpiuokunu; cardui negumos telįdąsiul-tidjik iusciudumulin ątląsmiudie nebąmcu.
 - 14. Toku Sesus pakei-tulimadji: Lasalooc nepcac.
- ' 15. Ac wedjį-ul dąsį uktin-ewos iktuk nądel mu n'timunu, utgit ucud-lamsitum-udinosu. Cądu lįdanetg ehku.
- 16. Na utçit Tuma, tan elp teluisit, Utcobetç, eladji widji-kinudum-uksultiidji: Elp kinu lidanet ç, culaman widjinpuui-diduksunu.
- 17. Na tan tilisip Sesus pegisink, wedjidok utimulin utcudacun iktuk kis neugunaac.
- 18. Na Betanį kweiitge Sal-usaleme ehk; wedjądegeme educ m'tiln tgel nan stedjei; [educ tabunuk meil.].
- 19. Na utgit pįgwelkik Leswiji-bak pedjidadjik tan Malt ac Mali sumiditg util-cwidjalanosu utgit widjigimadiduu.
 - 20. Na Malt tedui-djinudumate Sesusul untecuie-

elin, eljet nadjį-ąsuguodjul: cądui Mąlį metg ebit wendjįjg-womku.

21. Tocu Malt eladjul Sesusul: N'sacumam, kil imuusubun ula tet, widjigudjegok mu n'puisoc.

22. Cądu kedjidu nige kil tan cogue Nicscam tamtą, igunumultos Nicscamu.

23. Sesus eladjul: Widjigudjok abidjibedov.

24. Malt eladjul: Kedjijk utabidjiben tilisip abidjibedime kespigiscugu.

25. Sesus eladjul: Nin na abidjibemcewei ac mi-madjuokuni. Tan wen kedlamsite n'tinincu, tilia n'puc mimadjidos.

26. Ac elp m'sit wen tan mimadjit ac kedlamsite n'tinincu ma n'puuc yaptguu. Kedlamsitumun uuut?

27. Eladjul: ee, n'sącumąm, kedlamsitum kil uclistewinu, Nicseąm ucwisul, tan kedun-ipkisincup usitcumugu.

28. Kişi tuluretç egula, Malt poktumcasit ac wigumadjul widjigudijidiğul Maliul kimudurgu, eladjul: Nudji-kinamuet pegisink ac wigumse.

29. Tocui Mali tedudjinutk egula noksjunagasit, eljedjul.

30. Na Sessus me muna pegisinuk uktejguntejtecu; cadu meta ehk nadel tan tet Malt etljasuguopu.

31. Na utcit Leswijbac tanik tegweunadidjul lamigwomeu, tankie etli-ilewidjal didjul, nemiadite Maljul unoksjumagasilin, ac uttujelin, nusaugu-adidjul, telimtul-tidjik: Utcudacun iktuk eljet, nadji-utkidemit nadelu.

32. Na tan tilisip Mali pegisine Sesusul eumulite, mescunadesine eweiitge mewoten, eladjul: N'saeumam, immusubun unla tet, widjigudjegoe mu n'puisoe.

33. Na Sesus nemiatç utkidemilitç, ac elp nemiatç Leswijba tanik tegwe-madidjul etliutkidemultilitç, ebi-dok-sit utçijaçamidj-miktuk, ac wenmadij-daasit.

34. Tocu set: Tami tet kişi igalogwok? Eladidiul: N'sacumaminen, tauguuwye, ac ancapten.

35. Sesus utkidemit.

36. Tocui Leswijbąc sejik: Ancamucw! tedudjik-saladjul!

37. Cądui alt negums sejik; ut tejnum tan pantaduobunn negabigwe-libunn upukikul, mui tu kisi tulalosisok egwet tejnumu mui unpulinu?

38. Na Sesus aptç etulbed-oksit, pegisink utkuudacun ikturk. Elmunasik na, ac cundov weskitek.

39. Sesuus eet: Djiguląduucw cundos. Mąlt, n'puinu widji-gudįįdidjul, eladjul: N'sącumąm, nįgetę tge! kis piluimąąt; mudu kis neugunąąk umbunu.

40. Sesuus eladjul: Muu tu telimuuluuos, ukt-lamsitumun, numiduu-duks Nieseam ukupmi-dedacunum.

41. Tocu wedjį-djiguląduuditę cundos tąn tet n'puinul elįsilnidju. Tocu Sesus semculabąsit, eet: Nutę, muįwolul mudu djiksetuin.

42. Ac kedjidu kl iaptgu djiksetuin; cadu utgit ula movjom iktuc ewei-itge cacumultidjik, wedji telucep, utgit negumos ucudlam-situmu-dinos kil uktulgiminu.

43. Tocu kişi tuluretç egula, kesintoset, eet: La-sal, tçugwi-turuye!

- 44. Tocui tan nepeup wetgewi-tuijet [tetpokpisit], uewodul ac uipitunn wedjuijakpi-degul n'puinuiel asuuunul; ac uisisew ocuno-cuipidee musiue iktuik. Sesus eladji: Apewaluikw, usidelumuiew uipoktumeasinu.
- 45. Na utçit pugwelkik Leswijbak tanic pedjidadibunn Maliul sumulidju, tan til sip nemiduuuditg tan Sesusul kisituladeg-elitç kedlamsitumu-didjik utinincu.

46. Cądui alt negumos elidadjik Palusją tumudilidju, ąc agunudum-unadidji tanul Sesusul kisi tuladegelidiu.

47. Tocu uktgipaduljask ac Palusjak mosaladidji nudjit-pludacadilidji, ac sedjik. Taladacadiducsumu ? mudu uda tginum pigwelcul kunugwosudil teladegedjulu.

48. Usidelumuuc na uutuleinu, m'sit tan tesiditg uetlamsitumudidak uutinineu, ac Lumcewak pedjidadak ac eurewa-duleudak eumutkinuu, ac eurewaluuleudak telineur-daeumic-sijewu.

- 49. Ną neuktedjit negumos teluisit Keijib, tan etlietgi-padljas-ewit na pemibuncuk, eladji: Mogwe cogue kedjiduduok.
- 50. Ac mu teljankidedum-udqok cutçi-canie-wultinenuu neuktedjit tejnum udjinpuc utçit mimadjuunu iktuk, cula-man m'sit neuktacamie-sidjik mu ucakei-sewisca-dasultinosu.
- 51. Cądui mui wedjituluiec eguilą negum uitinincu; cądui etlictej-pądliąswitę na pemincuide-buincuc, nje

ganį-aguninte Clistewit indjinpun intejit negala nemetatamicsilidiju.

52. Ac mu pąsuc utgit negulą neuktąką-miksilidjiu, cądu elp utgit umosąląn neukte m'sit Nicscam unijinu, tąnik kis sesi-descudjik.

53. Ną utgit wedjądegeme ną nągwee mowagun-

dumądidjik unebanosu.

54. Na utgit Sesus nuguutg mu mesiwi-pumiecw Leswijpewiktuc cadu poctumcasit, eljet macum gos cweiitgk bactacum iktuk, uctgigunc teluisik iplum: tocu ala tet etlu-gate, tegwemodji keginu-dumuodjiu.

55. Na Leswijbąk upąge-wimc-eweumuos keduigąąc. Tocu pjgwelkik Leswijbąc elit-cudjuim-tumidądjik Salusalemcu, wedjjdądjic ulą tet umutcuoku, uwocumąlusul-tinosu esew mu wigubąltimugu.

56. Na cwilmadidjul Sesmsul, ac cacumultiji-dita uktej alasudum-ogwome, telimtultijik: Talidasul-

tiyok? ma tu upkisinuk wigubaltime?

57. Na uctgi paduljase ak Palusjak kisitulitpludacadidjik, naduu wen uctgidjiatg tan tet sumulitg, agunimus, culaman cucwalaadis.

CHAP. XII.

NA Sesus usucum-tes-ugunqącek escumu pągewimugec, Betunik pegisinkup tąn tet Ląsąlul eumulidju, tanul kisinpulibunn, tąnul Sesus minualabunn. 2. Nądel tet etliwi gubąlą-didjul. Tocui Malt etlimudabilasit, eliugowodji; cądui Ląsal neuktedjit negums tanik wibiumąądidjul Sesiusul.

3. Toeu Mali weswadoc n'gadigun amakensudi teluisik speiknald kedlewee, kes-imcoodic, ac amakentum-modjul Sesusul ucwodul; ac wedji-casummodjuli ucwodul usabunn iktugu; toeu wendjigwom wodjuipcudaasik telimaac ama-kensud' iktugu.

4. Ną utgit neuktedjit tąnic wedjį-kinu-dumu-djik utinincu, teluisit Sudąą Iscaliot, Simu ucwisul,

tan kedui-kununa-ladjul Sesuisul, eet:

5. Cogue utçit ut amakensudi mu nedwiskedumuksup utçit sist cuskimtul-nakunigul dineliul (suliewe na, educ newinskekag-gigul,) ac igunumuemuksup ewledjuinu iktuk.

6. Mu wedjį-tuluek egulą usespidelumąn eulejuiinuu; cądui wedjį-tuluet mudu cumuitnesmit ac wescote suljewe-ecumudį, ac pem-adoc tan cognie pidjądasicu.

7. Na utgit Sesus cet: Bunadjim ebit: kisiancote ula utgit na nagwek tan tilisip utkudaliden.

8. Mudu emlejminmuk negs wescwemok, tegwe-adul-tjyok, cydu nin mogwe yaptam wescweny-yok.

9. Na majpugwelkik Leswij-bac kedjiadidjul Sesusul nadež utimulin; tocu pedjidadjik, mu pasuc utcit negumu, cadu elp utcit unmiana Lasalul, tanul Sesusminualabunn.

10. Cądui uktej-pądliąse msaguniu-dumądidjik elp.

- 11. Mudu utçit negum pigwelcubunic Leswibakik poktum-kidatkik, ac ked-lamsitum-udibunic Sesuusuli utinincu.
- 12. Na edaszwe nagwee myjpugwelkik mimadjminume tanie pedjidaa-djik wiganbaltimen nudumadite Sesanul urtecujelin Salmsalemen:
- 13. Weswadudidjul upset-cunn cumutç iktuk teluisie Piniks, toku elidaadjik utasuguonsu; toku nedsudidjik, cedjik: osanu!(usetsidege nigeedju!) welaluksilidjul Isla uteligemul, tanul wetçeu-jelidjul Uktgisacums uwisunum iktuk!
- 14. Tocui Sesius wedjiato niutowelidjul jeoqsul, ceciibaasit; stuge telinij-gasic:
- 15. Mu ukwegwodasu, kal Siun uitusul; ancapten! uktel gem wetgemiet, cescubit nuitewelidjul jecasul.
- 16. Egula erguel keg-inudumuodji mu nestumu-diligubun tumcu. Cadu kis kis-icpumi-delumuksiç Sesus, migwi-dedum-iididjul egula erguel kisi-wijgasinu, ac Sesusul ukisi-tuladegelin egula ergulalu.
- 17. Ną uit jit negums tynie tegweundibunn [Ses.u-sul] tyn til sip wedji-teewugi-madee Lasalul uitkuda-eun ikt uk, ak minua-ladek, witnisewultidjik.
- 18. Ac na untgit msipugwelkik wedji-as-ugun-adidjul: muda kisi nudum-adidjik negum uk-isi-tuladegelin ula cunugwosudi.
- 19. Na utçit Palus'ak tel-imtultidjik: Mu nemidudyok mu ucanje-wultinsu? Ancapten! m'sit tan tesidjik mimadjuinuuc nusuguadidjul.

20. Na tapik Glįkewak eumudidjik tanik kisi tgugwit-codjut-imtumidaadjik Salusa-lemcu, uthnajį-alasudum-adins etlįwigubaltimcu.

21. Neguras pedjįdąądjik Pįlipegu, tan Betsedigewat, na, Galilete tule, pįbanigem-įįdidjul, telwedjik:

Sącumy, kedminmijgut Sesus.

22. P lip peg sine ac agun-udumuadjul Anduleulu; ac aptg Andule ac Pilip ag-unudum-uadidjul Sesusul.

23. Sesius usidemadjį, eet: Tetpugąąc įgąąc Ulnui

mewisul unkupmidelum-mesinu.

24. Teljąc, teljąc, tan telj-mulok, neuktopskek cullume muu n'punuc tan tiljsip elnjając macumiga ikturk, tepkistek. Cąduu n'puk pigweligwes.

25. Tan wen kesate umi-madjiuocunum n'duids. Cadui tan sigadji-dete umimadjiuoc-unum urla iusit-

cumue, ancody aptgi-mimadjui-ocun iktuik.

26. Wen lugawitz, nusus-guitz: ac tan tet cum, na-del tet nunokubem elv jids. Wen lugawitz, natz ukpum delumadul.

27. Nugu n'tgjäjaeu...l-g wennej dasit. He taluedes? Tuluedes tu, Næu, whtquhsetsij ula nagwegu? [Amata mo-gwe,] mudu uigit ula wedjipkisin ula nagwegu.

28. Nergi, ukpum deden ukwisunumu. Te kui keluiswokun wedjiqk wasak, teluieka Kisikpum dedum,

ac aptq ukpumidetes.

29. Ną utgit msipargwelkik tąnik eweicitge cącum-ul-tidjik, nudumijdit,, teluedjik: Cąktugowik. Uktugik teluedjik: Ansalewit kelut-ladjul.

30. Sesus usidabuguet, eet: ulq keluswokun mu wedji-jganuc utçit ninu; cadu wedjijgac utçit kilsu.

31. Nige ulą usiteumu utilsudącunum įgąąc;

Nige wlą wsitcumu wteligemul tewaadudjul.

32. Ac nin utgi-unaga-lime macumigegu, m'sit mimadjuinue tgugwa-lades nin n'tinineu.

33. Egudą wedjį-tuluedjul uicugį-nuidumiuen tan

telamuc n'puwokan kedu-wutginpugu.

34. Msipugwelkik usidem-adidjul: Wedji-nui-dum-ud egup utpludacun iktuk Clistewit aptçui utjimun. Ac coguwe wedji-tuluen Ulnui ucwisul udep-cadin unagalucsinu? Wen tu nut Ulnui ucwis-ul?

35. Sesus eladji: Wos-ogwec kitçcadjitç adj-ipkit-calnokty. Pumidaew tan tilisip etluhseodum-ok wos-ogwegu: culaman bogunitpae muu utiganum uctin-ewoku. Mudu negum tan pemi-et bogunitpae iktuk, muu kediiduse tan tet eliedju.

36. Tilįsip metą wesced-umudįyok woszgwec, uctlamsitumuc wosz-gwec iktuk; culląmąn woszgwec rundjunin uktįnewsu. Kįsį tuluietą egiula cogiuel

Sesius poktumcąsit ąc mim-ugwosiktuodjį.

37. Na tiliątę teli-pugwelkul cunu-gwosudil uscąluok kisądogul, negums mu kedlamsitumu-dijew

autinincu.

38. Ną wedjį-tuljąc nįgąnic-tgidjį-tege-winuok Esą-igoc ukeluswocun-um-egu; eietg, Uktgisą-cumy, wen kedlamsite n'tagun-udumokun-uminen? ąc wen utjnine elineyądasic Uktgi-sącumy upįtunogumu?

39. Na utgit mu kį-siktlamsitum-undijew, mudu

Esai aptç telmet:

- 40. Kįsincabįgwą-duodjul upukįguolu; ąc kįsi mulgig-widjąduodjul ucwomląmunuolu, culąmąn mu udjin-mįdącą-dilin upukį-gus iktugu, ąc mu udjinsetum-udilin ucwomląmunus iktuk, ąc mu ukįwon-scąluosultilin, ąc nįn mu nunsą-ląnu.
- 41. Egulą coguel Esąjoo teluesunigul tan tilisip nem-įduodek Sesusul ucup-mįdalum-uksudim, ac agunimasunn.
- 42. Cądu pugwelkik nujit-pludącą-dijik kedlamsitum-uudijik utinincu; cądu mu pąkei-agunudumudijew, mudu gipąlądiji Palusią ugi-tuą-luguns alasudum-ogwomeu.
- 43. Mudu ajiksadumįditę tej-numumk unempmidedacun-umuol mui encude Nics-camul unempmidedacun-um.
- 44. Cądui Sesius nedvet, eet: Negum tan kedlamsite n'tinincu, mui [pasue] kedlamsitumiue nin n'tinincu, cądui elp elikt-lamsite tanul elkimilijulu.
 - 45. Ac tan wen nemijt, nemiajul tanul elkimilibunn.
- 46. Pegisin usitcumuk n'wosogwenu, culaman m'sit wen tan kedlamsitc n'tinincu mu pumiewis bogunitpagu.
- 47. Ac wen mu jikset-umuicw n'keluswokun, ąc mu uktlamsitumu-icw n'tjnincu, mu wen-maji-ilsumak; mudu mu pegisinu nunmaji-ilsu-dumun usit-cumuu; cądu wejipkisin nustvidun usitcumuu.
- 48. Tan wen esaait, ac mu weswadugul n'kelus-wocun-umul, wescweajul tanul wenmaji-ilsumtgul.

Kelus-wocun tan telue, na un-majj-ilsumadul kes-

pigis-cugu.

49. Mudu mu wejj-kelui-su njn n'tjnincu. Cadui Nute tan elkimip teblumip tan tulikelusic, ac tan tulmecu.

50. Ac kejidu utublu-dacunum aptci-mimajuocunin. Na utcit tanul coguel telusann stuge Nutc teljkelulip, na telj-kelusi.

CHAP. XIII.

NA escumunąąc page-wimugek wigurbaltimugec, Sesus kejidoksup utetpą-gąagum utigąan utcitujen usitcumuugu, ac utuljen Utcigu: kesal-abunj unocubemcu tancu sumulitku usitcumuugu, ac keslabuni miso-cu kespiącu.

2. Na welogwodulul-timesweec igaagee-ac mundu kisi-pi jądu-odek Sudą Iscaliotoo, Simuoo ucwi-

suu wcwomlam-wncu wkug-inwalaalin-

3. Sesus kejidoksup Utçul utjgadagun m'sit coguiel upituncu, ac negum ujien Nicscam-ewictuic ac untulien Nicscamewictuc;

4. Wejjunagasip welegwod-ulul-tididegu, jgadoksub-unul utocwonn, ac wes-wadocsup casigosudi, ac

Elacpisasibunec.

5. Culabis puteguidadocsup saburgwon ucsispadacunrok iktugu; toku bokçiksispadu-obungul ucwodwogul keg-jnudumu-otkuu, ac wejj-casumu-obunigul casigoosui-diek tanec elacpisibunec.

- 6. Tocui pegisincubunu Simui Pieloou, ac Pieloo elabunn: N'sacumam, kes-ispaduuunul n'catul?
- 7. Sesus usidabuguep, elabunu: Tan cogue telqdege, nįgetç mu kejįdun; cądu elmįgunik ukcijįduducs.
- 8. Pįeloo elabunu: Kįl mą uksispą-duwuuun n'eqtul yapguu. Sesus usidemabunn, teluep: Mu uksispąluluan uktąteun-wocunum mu wijį-įį-mutunuk n'tįnineu.
- 9. Sįmuoo elabunu: N'są-cumąm, mu pąsuc n'cątul [uksispąduwų,] cądu elp n'pįtunn ąc nunutgį [ucsispądui].]
- 10. Sesus elajul: Tan wen kisiksispadasit pasuc wedumidete ucuusispadum ucwodulu: tocu tugu kakeiwocumec. Ac kils wokumoltiyok, cadu mu m'situ.
- 11. Mudu Sesuus kejjajul tanul kedui-cunuaa-lijulu: na utgit teluet: Mui m'sit kils wocumol-tuok.
- 12. Na kisiksispaduog uucwoduol, ac kisusuadogul uutoewonn, ac aptg kiscatpaasitg, elaji: Kejidudiyok tan kisitulalnok?
- 13. Teluijdiyok nujj-kinamuet, ac n'sacumaminen; ac weltedabui-tulueyok, mudu na telei.
- 14. Na utcit nin tan wesacumam-ultiyok n'tinin, ac nujiki-namulok, uksispadulok ukaduol, amutc depkadik elp kils ucusispadad-ultins ucaduolu.
- 15. Mudu ąsjįdime kįsį igunumulok uktulądącądins tan kįsį tulalnoku.
 - 16. Teljąc, teljąc, tan telimulok, tan wen alsumcu-

sit, mu ajiespeic muencude usacumamul: kisna tan elkimut mu aji espeik mu encude negum tan elkimajul.

17. Na uctgijidudjyok egula, uloltigok tuladaca-

dįyoku.

- 18. Mu wescumuluok m'sit tan tesiyok: kejijgik tanik nina-sunkik; mudu culaman tan teluigasik [Nicscam utwijgadigun iktuk] utulian, negum tan widadalumit pibunokun iktuk eliuna-galajul ucunul n'tinincu.
- 19. Ną nigąn-agunudum-ulokescumunąąc iganugu, culaman kisi igac uktlamsitoksup nin n't'negumewinu.
- 20. Teliac, teliac, tan telimu-lok, tan wen weswalajul tanul nin elkimcul, elp nin weswalit. Ac tan wen weswalit, weswalajul tanul elkim-ilibunn.
- 21. Na Sesus kisi tuluetç egula, wenmajidaa-sik ucwomlamun, ac agunudumuoji, eet: Teliac, teliac tan telimulok neuctejit kils kunualids.
- 22. Na utgit keginudumu-oji ancamtultiliji; mu kejiadigul tanul wenul wescumalij-ulu.
- 23. Ną neuktejit keginui-dumuojį tąnul Sesus kesalajul, ącumowesincul Sesusul upuscuncu.
- 24. Na utgit Simu Piel mateweduojul upibaniman tanul wenul wes-cumalijul.
- 25. Tocui negum tan acumewesincul Sesusul upuiscuncu, elajul: N'sacumam, wen tu nut negum?
- 26. Sesus usidabugunet, eet: Negum edu tan igunumunodes pibunoksiguntçitç kişi nigun-igadumanu. Toku kişinigun-igate pibunoksiguntçitç igun-umuntç Sudaa Iscaliotulu.

- 27. Kįsimsune pibunoksigun-tąįtę, tokui mundui pisewąą-jul. Ną intejit Sesius elajul: Tan cogine kedui tulądegen, cusįtulądege
- 28. Na my wen negumy tanik wibumadijul, kejiducw cogue weji tulimajul egulau.
- 29. Cądu alt telidasultijik mudu Suda wescote suliewe-e-cumudį, Sesus ukisį tuliman, upewodelen tanul coguel wedumide-dumugul utgit wigubal-timeu: kisną utigunum-uon cogue sulejul-tilijiu.

30. Na kisusunadok pibunoc-siguntaita, n'eusein te-

wiet; ąc nugu kis depkik.

- 31. Na kisi tutietę, Sesus eet: Nige Ulnu utewisul kepmidelumuk-silijul, ac Niescam wejikpumi-delumuksit utinincu.
- 32. Ac mudu Nicscam wejik-pumidelumuksit ulnuu uucwisul uutinincu, Nicscam elp ukpumidelumadul ulnuu uucwisulu; ac nancum-ikpumi-delumadul.
- 33. Nidjintut, mejitçe kitçea teg-weulek. Kwilutidoksup, ac stuge telimcubunik Leswibak, tan tet elic, ma kişi pejidawok: na encude nige telimulok kilsu.
- 34. Pile utpludącun igun-umulok, cudaman ucusaltudinsu. Stuge teliksaludok kily elp uktuliksaltudtinsu.
- 35. Ną utgietgijį-dudąk m'sit wenik kils emijėkimudum-uksultins n'tinincu, uksaltultiyoku.
- 36. Simu Piel elajul: N'sącumąm, tąmi elien? Sesus usidemajul: Tan tet elie mą kijs nusur-guwyum nige-ju: cadur elmijgunik nusurgur-iduks.
 - 37. Piel elajul: N'squumam, cogue untgit mui kisi

nusugulu negeju? n'mimaj-wocunum igadudes utçit kilu.

38. Sesus telį usidemajul: įgąduduos tu ukmįmajuocun-um utgit nin? Teliąc, teliąc, tan telimul, sįst liptogwosiduos n'tįninou escumumąąc kįgulįįgwetguktuku.

CHAP. XIV.

MU unmajidą-sinutg ucąmląm-unuolu. Kedlamsitumu-dįyok Nieseam utinincu, elp nin n'tinine ukted lamsitumudiew!

2. Lamigwome Nutç wijk pigwelcul itlugadumudimeul shkul. Mut tules-nucsubun tulimuligokpun. Nin slie naji-jgani-jla-duulok, itlugadumudime.

3. Ac 'liean ac iladuulok itlugadum-uudime, ap up-kisintes ac luhsuua-luultoksup n'tinincu; cuulaman tan tet eum, kils jumuudidocsup.

4. Ac kejiduuudiyok tan tet elie, ac elp shti kejid-

5. Tuma elajul: n'sacumam, mu kejidudyek tan tet eljen, ac talikisic-çijiduek ahtiu?

6. Sesus elajul: Nin na vhti, ac kedlewewocuni ac mimajuokuni. Ms wen pegisinugul Nuntgul mu untgipkisinuc nin n'tinincu.

7. Uktçijijoksubun, elp Nutç uktçijiqgokpun: ac nige wejadegeme kejiyok ac kişi numiyok.

8. Pįlip elajul: n'sącumąm, neyądwin Wegwisit, ąc teb ads utgit ninenu.

- 9. Sesus elajul: Telip-kijeek teg-weu-loksup, Pilip, ac me munac kejijusup? Tan wen kisinumit, elp kisinum-jajul Wegwisilijul: ac cogue wejituluen, neyaduin Wegwisitu?
- 10. Mu tu kedlamsitumun nin n'timun Nutq utinincu, ac Nutq utimun nin n'tinincu? Keluswocunn tanul telimulogul, mu weji-tuleuonn nin n'tinincu: cadu Nutq tan aptugate n'tininc, negum teladegejul lugowocunn.

11. Uktlamsitumuiew nin n'timun Nuttg utinineu, ac Nuttg utimun nin n'tinineu, kisna utgiet-lamsi-

tuikw lugowocun iktuk.

- 12. Teljąc, teljąc, tan telj-mulok, tan wen kedlamsite n'tjnincu, lugowokunn tanul njn tela-duonn negum elp tula-degedul'; ac ajimsug jgul lugowocunn mu encuds egula, tuladegedul: mudu elje Nutcjigu.
- 13. Ac tan cogue weji cwi-ludumu-diyok n'wisunum iktuk, na tuladegedes: culaman nuta ucupmi-delumucsin ucwisul utinincu.
- 14. Cwiludumudiyok cogue n'wisunum iktuk, na tuladegedes.
 - 15. Uksaljok, n'tubludącun-umul scudumucw.
- 16. Ac utçi-cwiludum-modes Nutçu, ac igunumurlokts uktuc Nuiji-ilcwijadeget, ac negum utcwemlokts yaptçum.
- 17. Nut na kedleweit m'tgi-jacumitg tan usitcumut mut kisusualagud, mudu mut nemiagud, kusna nenuagud. Cadu kilow nenuok, mudu negum tegwetulok, ac ihts uctinews iktuk.

18. Ma n'cululuok uksisum-insitunokun-ultingu. Upkisintes sumudivoku.

19. Na mejitce kiteca usit-cumu ma apte numijnuk: cadu kils nemijyok: mudu nin pemssi, elp

uitej-pumsh-sultidocsup kilowu.

20. Na nagwec uctgijidu-docsup nin n'timun Nute utinineu, ac kils uctimu-dins nin n'tinineu, ac nin n'timun kils uctin-ewoku.

21. Tan wen wescotcul n'tub-ludgeunumul, ac sactugul, negum na kesalit; ac negum tan kesalit, utcicsaleusids Nutgigu; ac nin ucsaladades, ac 'lineyalu-

22. Sudaa elajul-mu Suda Iscaljotu-N'sacumaminen, talikiskajius tu uktulineyalusin n'tininak, mui nevalusuun wsitcumwgu?

23. Sesus usidabuguiet, elajul: Wen ucsalite, scuty n'keluswocunum: ac Nutc ucsaladul: ac upkisintesinen ehku, ac utcweadul-tidesinen negumu.

24. Tan wen mu kesalicw, mu n'keluswocunumul sactumugul. Ac keluswocun tan nudumu-diyok, mu nin n'keluswocunum na : cadu Nuita ukeluswocunum na, tan elkimip.

25. Egula coguel telimu-logul tilisip tegweulok.

26. Cądui Nujjilowiją-deget, nut ną sabewit m'teijącumite, [Wejjuljnicscam], tanul Nute ulgimadul n'wjsumum iktuk, negum, cakei-kinudum-uiloktul m'sit coguwel, ac kisalnokty ucmigwidedumuny m'sit coguel tanul nin kisi-tulimulogul.

27. Wontokoodi noctum uktinews ikturk. N'won-

tokoodim igunum-ulok. Mu telį-igunum-uluok stuge usitcumu telį-igunumuec. Mu sespedąsinutę ucąm-ląmu-nuol, kįsną mu wegwod-ąsinutę.

28. Nudumudjyok n'tulimu-lins: poctumcasi, ac aptç upkisintes tan eum-udjyoku. Uksaliyok, uli-

dąsultigok, mudu telus-ep slįs Nutgigu.

29. Na nigetç kişitulimulok escumu kiscajianuc, culaman tilisip kiscajiads uctlamsitumu-didoksup.

30. Nigetç nugutç ma aji-pugwelq-scumuluok : mudu usitcumu uteli-gemul wetçcui-elijul, ac mogwe

cogue wescodum-uic n'tinincu.

31. Cądu utgit usiteumu ucujį-jįdun nįn n'eusąlan Nutgu, ac na telitplumitg na teladege: unakįdagew, upkotumkįdanetg.

CHAP. XV.

NHN kedlewe-e tedi-bogwaagu, ac Nutq nuji-igada-guc.

2. M'sit tạn tesuc upsetcum n'tịnincu tạn mu mininuc, negum ejigulą-doc: ac m'sit upsetcum tạn minic, musigadoc, culaman me utajį-mininu.

3. Nigetç kils wedji wocum-oltiyok egula kelus-

wocunn iktuc tan kisi tulimuleku.

4. Nakidaacw n'tinincu, ac nin [nagasides] uc-tine-woku. Tulec stuge upsetcum mu cos-kidanuc tedubogwaac iktuc, mu kisi kisu-tei-mininuk ut nincu; ansuma kils mu nakidauok n'tinincu, [mu kisi kisi-ula-dacaduok.]

- 5. Nin na tedubogwaac: nut kils upsetcunn. Tan wen nencasit n'tinine, ac nin elp nencasi utinineu, negum pigweliminit: mudu tçeladacadi-gok mu abogunum-uluoku.
- 6. Tan wen mu nencąsiew n'tinineu teli-jiguląluksit, stuge upseteun, ąc kis-pąsasit; ąc mwodasigul ąc cesodasigul, ąc nugwądasigul.

7. Nunukidajok n'tinincu, qc n'keluswocun-umul nugasik uktin-e-wok, cwi-ludumu-di-doksup tan teli-uli-dedum-udiyok, qc kiscajadasids utqit kilsu.

- 8. Na Nute wejikpumide-lumuksit ukpugwelimininsu: ac na kils uli-kinudum-asul-tidoksup n'tinincu.
- 9. Štuge Nutç tuliksalitç, na encude, nin elp telicsalulok kilsu. Nakidacw n'cusalsudim iktuk.
- 10. Uliseudum-udiyok n'tublui-dacun-umul, aptu-gadum-udidocsup n'cusalsudim-iktuk. Stuge nin teliseud-umann Nutç utublui-dacunumul, ac aptugadum uicusal-sudim iktuc.
- 11. Egulą coguel kisį tulimulogul utgit nuscewidąsudim utjimud-unun uktinews iktuk, ąc utgit cucewi-dąsudim-us utguądasinu.
- 12. Ną n'tubludącunum, ucusaltultinsu; stuge telįkįsicsalulok, ną kįly tulicsaltulticw.
- 13. Mow wen ajiksalwek mw encude wlau, ulnu utiga-dun umimajwocunum wtgit wigums iktugu.
- 14. Kinu wigamadul-tiduc-sunu tuladacadiyok tan telitplu-muloku.
 - 15. Ną me muną teluj-duduok lugowinuugu;

mudu lugowinu mu kejiduc tan alsum-tgul teladegelidju. Cadu teluijidulok nigumak; mudu m'sit coguel tanul wejinudumann Nutg iktuc, keginua-du-

logul.

16. Kils mu ninąsunų-ogup: cądu nin niną-sunulogup, ąc megun-ulogup uktulidans, ąc ucminins ąc tan teli-miniyok utaptgin-ugaasinu. Culaman m'sit cogue utgi cwiludum-ok Nutgue n'wisunum iktuk, na igunumul-toksup.

17. Egulą wejį-tulitplumudogul ucusaltultinsu.

18. Usiteumu sigajide-lumulok, kejidudiyok n'si-gaji-delumeum escumunae kils sigaji-delum-uduoku.

- 19. Usiteumue tulevultįyok, usiteumu uesąs utali-gamu. Cadu mudu mu televultųok usit-cumue, cadu nin wejį ninasunulogup usiteum-ugu, na utgit usiteumu sigajį-delum-udok.
- 20. Migwidedumucw keluis-wocun tan telimulogup—tan alsumut mui aji-espeic muencude iusacumanul.—Kistewe-mijik ac kisteweuloktak. Scudumiidisun n'keluis-wocunum, elp kils ukel-uiswocunumuol scudumui-loksok.
- 21. Cądu m'sit egulą coguel tuląlnoktul utgit n'wisunum iktuk; mudu mu nenuądigul tąnul elkimilijulu.
- 22. Mu upkjan-mosun qe mseumaksubun mu kumkunumij-dqisoc padasudi utinews iktuk: cadu nugu ejilqhtqi-musi-ga-lusultijik uteluwewudiws iktugu.
- 23. Tan wen sigajidelumit elp sigaji-delumajul Nutçul.

24. Mu tulądegewosun utinewws iktuc lugowocunn tąnul muną ap wen uctuc tulądegekw, mu cucunum-iiduisok pądąsudį utin-ews iktuk. Cądu nige kisi numiinamujik ac kisi sigaji-delum-inamujik nin ąc Nutgulu.

25. Cądui culaman utul-jan keliuswokun tan ewijgasik utubludacun-umus iktuk: Sigaji-delumibunik

utçit seecu.

26. Cądu tan tilisip Nujį-ilewijadeget upkisine, tan utugimades Nutegigu, ked-lewueokun utegijaeumijul na, tan wejipeetumeasit Nutegigu, negum witnis-ewiktumuids.

27. Ac elp kils witnis-ewultidoksup, mudu tegweujok weją-degeme umscwes pok-tumkiąąk.

CHAP. XVI.

 N_{A} wejį-tulįmulogul egulą culąmąn mą nabįdąboctescumą-dyok.

2. Utcjitualnoktak alasuu-dum-ogwomulu, ac tetpugaac igaads tan tilisip tan wen nebolokts tulidasids utuluugowon Nicscamulu.

3. Cądu egulą coguel tuląlnoktul mudu mu ne-

nuadigul Nutçul kisna ninu.

4. Cądu wejątulimu-logup egulą cogusl culąman tan tilisip tetpągaac įgac migwide-dumudį-docsup n'tuli-mulins. Cądu egulą cogusl mu telimu-luogubunn wejądeg-emc umscwes poctum-kiąąc, mudu egtwegu-loup.

5. Cądu nigetę elie tan tet ehk elkimipu; ac my wen kilow teli-pibanimicw, tami elien?

6. Cądui mudu kisi tuli-mułogubunn eguilą coguiel, unmajidąs-wocun wojuią-dogul ucamląm-unmol.

- 7. Cądu teljąk telimu-lok weji-cąnie-wultjyok n'poktumcąsinu. Mudu mu upcotumcąsyan Nu-jilicwijądeget mą upkisinuc. Cądu upcotum-cąsiąn ulgimades tan eumudiyoku.
- 8. Ac tan tilisip upkisine utgiptuguts usiteumu padasud' iktuk, ac euewojadaeun iktuk, ac ilsudaeun iktuk.
- 9. Pądąsud' iktuk, mudu mu kedlamsitum-udjįcw n'tinincu.
- 10. Cucwojądącun ikture, mudu Nurtgue elje ąc kils mą numijąok metgu.
- 11. Ilsudqeun iktue, mudu ulą usiteumu utelįgemul kįsįilsudasilijul.
- 12. Pigwelcul coguel metç wescodumann n'tulimulinyu; cadu mu kişi pumadudu-ogul nigeju.
- 13. Cądu tan tiljsip ked-lewewokun utgijącum-ijul upkisilnitę nigan-shtigumu-lokts m'sit kedlewe-wokun iktuk. Mudu mą utinine utgikelusiew; cądu tan cogue nute, agunuts, ąc neyąduloktul tanul keduigaągul.
- 14. Negum ukpumide-lumids: mudu usuuqduuds nin n'taligam ac agunudum-ulokts.
- 15. M'sit coguel tanul nutç wescotcul, nin n'taligamul na. Na utçit telimulok negum suadulidə nin n'taligam ak agunu-dumuloktə.

16. Mejitec kiteka ac ma numijyok; ac apte kiteca m'tgitge, ac numijdoksup; mudu elje nutgigu.

17. Na utçit alt keginu-dum-uzoji telimtultijik: Cogue tu uit telimuiule? mejitge kitgea ae ma numjiyok; ac apte kiteca m'teitec ac toku numiidoksup? ąc, wudu elje nwtcigu?

18. Na utçit telimtultijik: Cogue tu ut tan wes-

ciute?

19. Na utcit Sesus kejjdok ucuduj-pibanimcunu, toku elaji: Pibanim-tultiyok mudu telimulok mejitce kiteca ac ma numijiyok, ac apte kiteka m'teitec numjjdoksup?

20. Teljak, teljak, teljmulok, kils utkidemultidoksup ac unmaj;-utkjdemul-tjdoksup : cadu usitcumui uljdasids. Ac unmajjda-sultjdoksup; cadu uktunmajidas-wocunumus ulikiwonsca-dasids usugewi-

das-wocun iktuk.

21. Ebit tan tiljsip mijua-jijumita, sespedaasit mudu utetpugagum kisi-jgaac. Cadu mijuajita kisuhskijinuite, mu mete migwidedumue utun-majidaswocunum teli-ulidaasit ulnul uuskijinu-ilin uusitcumunugu.

22. Ac na utcit kils nigete wescodum-udjyok unmaji-daswocun. Cadu apte num-ultoksup, ac ucamlamunuol usugsh-cwijadasul-tidul, ac culidaswocun-

umwol ma wen usu-aduluogul.

23. Ac nutna nagwec ma cogue pjbanimyok. Teljac, teljac, teljmulok, tan cogue cwiludumud yok nute, nin n'wisunum iktuk, igunumulok ts.

- 24. Nigetç me muna cogue cwiludumu-duogup n'wi-sunum iktuk. Cwiludum-udicw, ac m'sinumudidoksup. Culaman cus-cewidasudimus utçuadasinu.
- 25. Egulą coguel telimu-logul cwelewis-tumcewe iktuk. Cądu tet-pugąąk wetgeuiąk tąn tilisip mą keluluok cwel-ewistumcewe iktuk, cądu pąkei-agunudum-ultoksup utgit Wegwisitu.
- 26. Ną nągwec tyudidoksup n'wisunum iktuk. Ac mu telimuluok n'talasmdum-elsculinyu Nutcigu,
- 27. Mudu Nutç kesal-nok, mudu kesaliogup ac kedlamsitum-undiyogup nujjen Nicscam ewiktuk.
- 28. Wejjeep Nutçigu, ac pegisinep usitcumugu. Aptç noktum usitcumuı ac elie nutçigu.
- 29. Keginudumuoji telimtçi: Ancapten! nigetç pakei-wistuun ac muu cwele-wistuuun.
- 30. Nugu kejidudiek ukakeik-tçijidun m'sit co-guelu, ac mogwe wedumi-dedumun wen ukpibanim-cun. Na utçit ula wejikt!am-situm-udiek kil cujien Nicscam ewiktuk.
- 31. Sesus teljusidemajį: Nįgetç kedlamsitumudiyok?
- 32. Ancaptumucw! tet-pugąąc kedwigąąc, ąc nige igąąc, tan tilisip sesąluc-sultidoksup m'sit wen wijku, ąc n'culidoksup nin n't'neuktuu-waluu-gwenu. Cadu mu neuktugwa-lugws, mudu Nutg tegwewit.
- 33. Egulą telimulogup culamąn nin n'tininc cuscodumuns wontokoodį. Usit-cumuk uscodum-udidoksup unmajeuocun; cądui ulewijooltiew, kisi wiswigunedum usiteumuu.

CHAP. XVII.

NA kisi tuluedjul Sesus egulą keluswocunn, elisumcul-abąąsit wąsook, toku eet: Nu, tetpugąąk kisi igąąk: ucpumidelum ucwisu, culaman ucwis ucupmidelum-cun kilu.

2. Stuge teljigunumat utal-sudumun m'sit magei, utgit utigunumuon aptej-mimadjuocun tan tesiliji kjsi igunumadji.

3. Ac nut na aptgį-mįmadju-ocun, eietg, ucnenągum ukneuktejin uckedleweį-Nicscamewinu, ac ucudjjans Sesui Guljul tan elkimtupu.

4. Aptçik-pumide-lumul macumigegu. Kisaduı luı-

gowocun tan igunumwijp n'tuladwnu.

5. Ac nigetç, Nu, widjik-pumi-delumi uktinincu, ula ucpumidedacun iktuk tan tocuscodumugup escumunaac usitcumui-nugwegu.

6. Keginua-dacubunik ucwisu-num egula mimajuinuc tanik wedijigunumu-jibunik usitcumugu. Negums kil uktaligam-tubunik, ac wedijigunumu-jibunik ac kejodumidip ukeluswocunumu.

7. Nigeetg kedjidudiiditg m'sit coguwel tanul kisi

igunumujįbunul udjįen uctįnincu.

8. Mudu keluiswokunn tanul igunumuijibunn, igunumagul, ac weswaduu-didjul, ac kedjiduudidita kedlewe iktuik nudjien kil uktinincu; ac kedlamsit-umuudidjik uctulgiminu.

9. Alasudum-elsevhewik. Mui alasudum-elsevhtu-

mu usitcumuu; cadu alasu-dum-elseshewik tanik igun-umuijbunic; mudu negums kil uktaligame.

- 10. Ac m'sit tan tesuc nin n'taligam kil wedaligamin; ac kil uctaligam nin wedaligami; ac wedjik-pumidelumucsi neguma uctinewoku.
- 11. Ac nigetę mu elmip-kitcądumu usitcumugu; cądu negums eumudijik usitcumugu; ąc nin peg sin tąn eumunu. Uktęj-sabewin nutę, aneweų negums ucwisunum iktuk, tąnik igunumuij-bunigu; culaman negums tulincude-sult dak stuge kinu telincude-sijew.
- 12. Tan tilisip tegweagik usiteumuk wedji aneweagubunik uewisunum iktuk. Tankik igunnmuijbunie aneweagubunik teel mu neuetedjiew keseaew, pasue uksugadaeun uewisul [kesealidjinl,] culaman tan ewijgasik [Nieseam utwijgadigun iktue] ukiseadjianu.
- 13. Ac nigetç pegisin tan tet eumun; ac telimulann egula coguel usitcumugu, culaman uscodumuns nin nuscewidasudim utquadasin utinews iktue
- 14. Igunum-agubunic ukel-uswocunum; ąc usitcumu sigadji-delum-abuni, mudu mu tele-vultiicw usitcumugu; ansuma stuge nin mu televų usitcumugu.
- 15. Mogwe edamului cuijuhsuialan usiteum-uigu; cadui edamul cuidji-ancweiian win-suid iktuk.
- 16. Mu telesultjicw usitcumuk, stuge nin mu telesų usitcumuk.
- 17. Utgį sabewąl negumy ukedlewe-uocunum ikturk. Ukeluswokunum kedleweuocun ną.

- 18. Stuge kil telilgimijip usitcumuk, na telilgimkik usitcumugu.
- 19. Ac utçit negumy sabe-walusi, culaman negumy sabewa-dasultidak kedlewewocun iktuk.
- 20. Ac mu pąsuc egulą aląsudum-elseuągik; cądu aląsudum-elsevhewik m'sit tanik utgiktlam-situmudjąk n'tinincu ukeluswocun-umuw iktuk.
- 21. Culaman m'sit negums utencudes-ultinsu, stuge kil, Nu, eumun n'tinincu, ac nin ucti-nincu eum, negums utulincude-sultins uctininaku. Culaman usiteumu ucudlamsitumun, kil uktulgiminu.
- 22. Ac ukpumidedącun tąn igunumujip nin kisi igunumągik; culąmąn encuder-ultinru, stuge kinu telincu-derultijew.
- 23. Nin utinews iktuk, ąc kil n'tinin iktuk, culaman usiteumu ucudjidji-dun kil uktulgiminu, ąc nin n'tuliksalan negums stuge kil telic-salin ninu.
- 24. Nu! mesunide-dum tanic igunumu-ijbunik n'tugweagun tan eum; culaman unmidudins n'cupmidelum-ucsudim tan igunumuijip; mudu kesalijip escumunaae kisi-tasinugwek usitcumu.
- 25. Uktçisabewin Nutç, usitcumu mu kişi nenuluk; cadu nin kişi nenul: ac egula kişik-tçidjiduditç uktulgiminu.
- 26. Ac keginuq-dacubunik ukwisunum, ac cunu-aduodes; culaman uksalcusudi tan wedjiksalin uti-mudunun utinews iktuk; ac n't mun utinews iktuk.

CHAP. XVIII.

Na Sesus kişi tuluetç egula coguel, mvipco-tumkidadidji, tani keginudum-modji usucumi-d jik tçibutçitç teluisik Kedlun, tan tet igadacun ehk, tan negum elipiscwat ac elp pemi-kinun-dumudjik.

2. Ac elp Sudąą, tan kegi-nualadjul, kedjidoc ula mącumigstejte; mudu Sesus ac keginui-dum-uodji

sįvwu etlimvį-dąąjik nądelu.

3. Na utgit Sudaa kįsų-sualadjį mvumadidjį tginumu, ac uktgipad-liase ac Palusiae umoc-ubemuwo, pegisine nadelu, petusinuma-didjik, ac wosogunumokun-oltijik, ac upuguma-cun-oltidjik.

4. Na utçit Sesus kedjidogul m'sit coguel tanul keduigaagul utinincu, eliet, eledji: Wen cwilwok?

- 5. Usidemadidjul, eladidjul: Sesus Nasaletcetule Sesus eladji: Nin na negum. Ac Suda tan keginualadjul widjibuguu-duadji.
- 6. Na utçit tedujincuseių telimatę, nin na negum, csedebumį-dąądjik ac mescunądesul-tidjik mącumigegu.
- 7. Na utçit aptç pibani-madji: Wen cwilmok? Telwedjik: Sesus Nasalet-cewatç.
- 8. Sesus usidemadjį, eet: Telimulogup nin ną negum. Ną utgit ewilujok, usidelumucw egulą upoktum-kidansu.
- 9. Culaman keluuswocun uitulian tan teluep; eguila tanik igunum-uijibunik my wen eenac.
 - 10. Na Simu Piel espui-gwosikaak. Tokui nal-

cwą-gąądok, ąc tącumadjul uktąjpąduljąsul unocubemul, ąc mentemuotą jnącune usituokunu : ulą unocubemul telujsil-idjul Malcus.

11. Na utçit Sesus eladjul Pielul: Pijadu aptç uctespugwosigum pijtulan iktugu. Neunjipsumun tan Nutç igunumuibun ma utçinsamugws?

12. Toku msomadjik tejnumuk ac uktejkeptin, ac

Leswijbąk unocubemuo, cocwąlądidjul Sesusul.

13. Ac tumc elaladidjul Anusegu; mudu Anus Keijb uttgiltgul; ac Keijb uktgipadtjasewit uda pemibuncugu.

14. Ną Keijb negum ną tan telkimabuni Leswijba myagunui-dumądidegu utcjcaniewines neuktedjit tej-

num utci-neboksin utcit mimadjuinuu.

15. Cądu Simu Piel nusuguodjul Sesusul, ąc uktuc keginudumut nusuguodjul. Ną egwet keginudumut wedjik-tgidjijgusit uktgipądliąs-ewictuc, ąc piscwi-widje-djididjul (tocupiscwą-djididjul) Sesusul uktgi-pądliąsogwom.

16. Cądur Piel cudjumuc cącumit cągnnugu. Na utgit ulą uktuk keginudumut tąn wedjic-tgidjijgusit uctgipddliąs-ewictuc, tewiet, ąc keluladjul ebitesul nu-

djijs-cagunelidjul, ac piscwegimadjul Pielul.

17. Ną utgit ebites nudjijscą-gunet, eladjul Pielul: kil nut mu neuktedjųun ut tginum pemį-kinudum-

modji? Pjel eet: Mogwe.

18. Na wenocubemimkik ac nudjį-cocwadaca-didjik cacum-ultidjik, kįsuhtcį-utcusadu-ditc bucts bucset-ewictugu, mudu tegeec, ac etliuuu-sultidjik, ac Piel widjį-bugu-duadjį ac eu-uusit.

19. Na utcit uctcj padljas pibanimadjul Sesusul utçit tani keginu-dumu-odjin, ac utçit ucuginudumasui-dimu.

20. Sesus usidemadjul: Mesi-wuhscumdum usitcum-mu: aptçui kegjnudum-uweep alasudumogwomcu, ac uktci alasudumogwomcu, tan tet Leswijbak aptçu etlimsidaaditc: ac mena cogue telus kimuduigu.

21. Cogue wedji-pibanjmin ninu? Pibanim tanic djiksetui-ibunik tan telimcubunik. Ancapten! ne-

gums kedji-dudjdite tan telimcubunje.

22. Kisj tuluetc, neuktedjit nudjj-cocwadeget tan ewei-itce cacumit, tacumadjul Sesusul, eladjul: Nut teli-usidemt uktçipadliasu?

23. Sesus usidemadjul: Kisi obula-bugueasun, elujdumasj winsud iktugu: cadu ulabugusasun

cogue wedjitcumin?

24. Na Anus kisi abuungwed-ogul Sesusul keltoc-

pisi-lidjul uctej padljas-wikture Keijbegu.

25. Ac Simu Piel cacumit ac eu-uusit. untait aladidjul: Mun tu kil nauctedjit tani uda keginuidumuodji? Pjel petewosit, eet: Mogwe.

26. Neuctedjit uctgjpadljas unocubempmu, eietc wogumul negum tan wsit-wocun Pjel mente-mwopu, eladjul: Mu tu etlinumuluos iga-dacuntita iktuk tegwe-adaoksup uit tejnum?

27. Piel aptq petcwosit, ac encuseių kigulijgwetą

keduic.

28. Tocu wedjip-cotumca-ladidjul Sesusul Keijb-

egu, ac elaladidjul gubulnol-ewigwomcu: ac nige eskitpuc, ac negums mui piscwedagwic gubulnol-ewigwomcu uitçit mui uimedji-gadasul-tinsu: cadui culamin uimaloodumuns pagewimcewe wigsubal-timcu.

29. Na utgit Pilaat tewiet, eljet eumudilite, tocu eet: Cogus mesimtim-cewe pegisuduoc ut tejnum

ut nincu?

30. Usjteguluı-ladidjul, eladidjul: Mui edu padadegewinui-icsubun, mui igunumui-ligekpun uitininu.

31. Pilaat eladji: Usualuew, ac utgi ilsumuew vetublu-dacunnm-us iktuk. Na utgit Leswijbak teljusj-tegulu-ladidjnl: Mu usidelum-uksultyek n't'nebanen wenu.

32. Culamın Sesus ukeluswokun utulianu, tan teluep tan keginu-dumuedek tan telamuc n'puocun

keduutginpugu.

33. Na utçit Pilaat aptç elipiscwat gubulnol-ewigwomeu, ac wigumadjul Sesusul, ac eladjul: Kil tu Leswijbaak uteligemuol?

34. Sesus usitegululadjul, eet : Kil tu wedji-tuluren egwet uctjnincu? kusna uctugik telimscusunik

uitgit n'nu ?

35. Pilaat usidabuguet: Nin tu Leswijpewi? kil kigumąc ac neuktącą-micsjyook ac uctgipadliasc pegisulscub-unik uctinin n'pituncu. Cogue kisi tuladegen?

36. Sesus usidabuguet, eet: Nin n'teligewagim mu tule uda usiteumugu. N'teligewagim tulesik uda usiteumue, nenocubeme ugimatun-aca-diidis mu

nin n'tigaluksin Leswijbac upitunus iktuk. Cadu nugu n'teligewagim mu televinuc nadeelu.

- 37. Na utçit P_ilaat eladjul: Mu tu k'l eligewitewinu? Sesus usidabuguet, est: Kil teluen n'teligewitewinu. Na utçit egula cogue iktuc wedjuscidjinujep, ac egula cogue iktuk wedjipkisinep ula usitcumugu, n'twitnis-ewiktuuun kedleweuokun. M'sit wen tan telesit kedleweu-ocun iktuk, djiksetuit tan telueu.
- 38. P_sląąt sladjul: Cogus tu kedlewsuocun? Ac kisi tuluetę ulą, aptę tewiet tąn Leswijbąk sumudilidju sladji: Mogwe cogus pądąsudi wedjidu utinincu.

39. Cądui telcumiksjek tuiwolcądui-liny neuktedjit kistedjui tes pągewimcu. Welidedum-uidjyok n'tui-wolcąlan Leswijbąk uiteligemuiol?

40. Tocui aptę m'sit kesigsedjik, sedjik: Mui ula tejnum, cadui Balabaas. Na Balabaas nudjį enmutunet.

CHAP. XIX.

Tocu Pilaat weswaladjul Sesusul ac mataadjul.

2. Ac sumagunisc msiscun-wotum ditg aptugoopįsudį csiksseu, ąc aptugopįsuduląąditg; ąc megwee m'to-ewon nasoduląditg.

3. Tocu cedjik: Wescagulem-tulec, kil etlieligewitewin Leswijbewicturc. Ac tacum-qadidjul.

4. Na utgit Pilaat aptg tewiet ac eladji: Ancam-

uucw, elituialuc eumudiok uitgit ucudji-djiduins nin mui n'wedjiduin padasudi uitinincu.

5. Tocu Sesus wetgewituiet aptgoopisidji cowiksau, ac megwegunac. Pilaat eladji: Ancamucw'

ną tginum!

6. Na utgit tan tilisip uetgipaduliase ac nudji co-cwadacadidjik nemiadita, kesign-kelusultidjik, sedjik: Clutgishte! clutgishte! Pilaat sladji: Kiln usualucw, ac clutgishtoocw, mudu nin mu wedjidu padasudi utinincu.

7. Leswibąk usidemąądidjul, eląądidjul: Utpludącun wescodumec; ąc tąn n'tubluu-dącunum-inen teliąc, depcądic unbunu; mudu teląlusip Nicscam ucwisinu.

8. Na utgit tan tilisip Pilaat nutc weget keluswo-

cun, adjį-wegwodąąsit.

9. Ac aptç elipiscwaat gubulnol-ewigwomcu, ac eladjul Sesusul: Tami televin? Cadu Sesus mu usidemagul.

10. Pilaat eladjul: Mur kelurluun? mur kedjiduum nuscodumun alsusudi n'elutçishtoolin,ac nus-

codumun alsu-sudi n'bunalin?

11. Sesus usidemadjul, eladjul: Mu kisi kisuhscodumun alsusudi n'tinincu mu utgi igunumu-limuc cecweegu. Na utgit negum tan egalit ucpituncu, adjimsugik padasudi wescote.

12. Wedjądegeme ną tilisip Pilaąt ewedji-bunaladjul. Cądu Leswijbak kesi-grikelu-sultidjik, sedjik: Bunalutę ną teinum mu Sisul kesalrt. Tan wen telaąlusit uteligewite-winu, poewodji-delumadjul Sisululu.

13. Na utgit tan tiljsip Pilaat nute ula keluswocun,

tewąladjul Sesusul, ąc ebąsit ilsudącune cuudpudju tąn tet teluijsic cunde-wshtį; cądui Leswijbewijsimo teluijsic, Gabatu.

14. Na nagwec etlį-įladjul-timo pagewimou, ac educ mįslagwet, (melsį-agwet.) Pįlaat eladjį Leswij-

bą: Ancamucw! uktelį-gemus!

15. Cadu negums kesigsi-ssudidjik, sedjik: Djigulal! djigulal! cluttçishte! Pilaat sladji: Cluttçishtades ukteligemus? Uktqipadljase usidabugu-adidjik, Mu wesewenagut eligewit, pasue Sisul.

16. Tocuı tilisip igaduadjul Sesusul upitunews iktuk uclutgishtalinu. Ac negums weswalaadidjul

Sesusul ac elaladidjul.

17. Ac Sesus pemnigate uelutejeweum, eljet nadel tet tan macum-igstejte teluijsik usugat-pewecadi, tan teluijdasic Leswipewijsime Golgotu.

18. Nądel tet etlį-gulutgį-shtąą-didjul, ąc ap uktuge tąbusilidjį widjį-gulutgį-shtąądidjį eduwyu, ąc

Sesus miawec.

19. Toku Pilaat ewijgue wisunaasigu, ac ocskidaadoc clutgiewe iktue, ac na teluijgasik: Sesus Nasaleteewate, Leswijbak unteligemuol.

20. Na utgit ula wisunasie pigwelkik Leswijbak egidumudijdite, mudu nadel tan tet Sesus etligulutejshtos ewei-itee uetejguneu, ac teluijgasik Leswijbewijsime, ac Glicewijsime, ac Latuniewijsime.

21. Ną utgit etljiktgį-pąd-lįąs-ewultidjik Leswįjbewiktuc, elądidjul Pįląątul: Mu uctuluwijcumu, Leswijbąk uteligemuol. Cądu tuluwigen: Telwep, nin Leswijbewiktuk etli-elige-witewi.

22. Pilaat usitegululadji, sladji: Tan cogus kisi-

wijcum, na kisi-wijcum.

- 23. Ną sumągunise tan tiljsip kisi-gulutej-shtaditę Sesusul, weswaduadidjul utocwonn, ac neunemigaduudidjul utateun-wocunum edasų sumągunisu, ac elp utlam-ewonum. Ną utlamewonum mogwe tami elijsas-inuc, cadu mesikisitasic, cakei-eldoctasic wedjadegeme cecweku.
- 24. Na utgit telimtultidjik: Tilia mu sewiskinaaduew; cadu lacadineta tan wen utaligamids. Culaman tan teluijgasik [Nicscam utwijgadigun iktuk] utulianu, eieta: N'tocwon atcunasultijdita, ac utgit n'tlamcwonum elacadijdita. Na egula coguel sumagunisk teladaca-dijdidjul.

25. Na cacumultidjik cweiitge Sesus uclutgjeweum, Sesus ucwidjul, ac ucwidjul widji-gudijdidjul ebilidjul, Mali, Kliopus utebitemul, ac Mali Madlen.

26. Na Sesus nemiate cweiitee cacumulite ucwidjul, ac egula keginudum-uodjul tannl kesaladjul, eladjul

uncwidjul: Ebit, ancam ucwisu!

27. Culabis eladjul keginudum-udjul: Ancam ukitçu. Na wedjadegemk na tilisip ula keginudumut wijc elma-ladjul Sesusul ucwidjul.

28. Ną culabis Sesus, mudu kedjįdoc m'sit coguel nugu ukįsądasin, culaman tan teluijigasic utulikiscadjianu, eet: Keduusamucwei.

29. Na eptącun wodjumbet tebuncegul kisi egadasit

nądelu. Tocu wedjųhtgu-begąduiuditę piss tebuneegulu, ąc nibitocum-iiditę; tocu igaduiąditę Sesusul utuncu.

30. Na tan tilisip Sesus kis-oculemaasite tebuneegul, eet: Kiscadijak. Tocu ejincwaasit, egulamit.

31. Na Leswijbąc culaman utinewol mu ununcądasinum clutgiewe iktuk atlasmu-digiscuc—mudu nugu iladjultimcewe nagwek na, ac ula atlasmudigiscuc espece nagwec na—edamadidjul Pilaatul ucwodjigunuol usugwisca-dasin, ac utedjigula-dasultinsu.

32. Na urtgit sumaagunise pedjidaadjik, ac segwiscaduadidjul urewodjigun umsewesawel, ac uktugul, tanul widji-gulurtqi-shtoodjul.

33. Cądu tan tilisip pedjidaą-ditą Sesusul, ąc nemiąditą ukisinpulin, mu segwiscą-duadigul ucwodji-

gunul.

34. Cądu neuctedjit sumą-gunisc sąbadjul epm eb galitę utcudįgunu; ąc encuseių mulds ąc samugwon wedjį tuijąc.

35. Ac negum tan nemidok wedji witnisewit, ac ut-eluidum-asudim teliac. Ac kedjidok ucocwoda-bugur-

enu, culaman ucudlam-situmudinsu.

36. Na wedjį-kįsądasigul egulą tan teluijgasic utulją nu, eietgcu, Neuktetg uwokundem ma sewiseadasinue.

37. Ac uktuc teluijgasic teluec: Ancamadak tanul kisi sabadibunn.

38. Na culabis kiscadjiagul egula coguel, Sosep,

Alemutiu tule, Sesus keginudumuodjul, cadu kimuduc, mudu tgipaladji Leswijbaku, edamadjul Pilatul utgi-djigula-duon Sesusul utinin; ac Pilatusidelumadjul. Na utgit pegisinc ac weswaduote Sesusul utinin.

39. Ac elp Nicodem pegisinc, tan umsewes pegisincubunn Sesusul depkigu; ac pegisi-dogul m'pisunn, mul, ac alos wiagadasigul, educ euskim-tulnacunic n'cadigun telicsuk.

40. Tocu weswąduąditę Sesusul utinin ąc tetpogwalądidjul ątląwegun iktuc, ąc įgądudįdjul milimągewel: stuge telin-culągąduuditę Leswijbąk utcudąląns

n'piujnuiuu.

41. Na tan tet Sesus etligulutejishtos įgadacuntejite ehkus, ac įgadacuntejite iktuk pileec utcurdacunec ehkusunec, tan tet munaac mimadjuinu įgaladju.

42. Na utçit nadel tet pidja-Iadidjul Sesusul, mudu na nagwec Leswijbak iladjul-timcewe unagwegumus na; ac utcudacun cweiitçe ehk.

CHAP. XX.

NA umscwes-ewe nagwec kişi atlasmudi-giscuc, Mali Madlen pegişinc utcudacun iktuk, kesieskitpunuc, me tçel bogunitpac, ac nemidoc cunds wedji djiguladasik utcudacun iktuk.

2. Tocui etcwije, ac pegi-sincul Simui Pielul, ac uc-

tugul kegi-nudum-udjul, tanul Sesus kesaladjul, ac telimadji: Kisuh-tejdjig-ula-ladidu uksacumam-inu utkudacun iktuk, ac mu kedjidu-duec tan tet egaladidju.

3. Na ut it Piel poctum-caasit, ac ula uktuk keginudumut; ac pegisinkik utcudacun iktuk.

4. Ac kitk tocwipumii-bidjik; cadu uktuk keginudumut adjiksigowaąsit muencude Pielu, ąc meltamipkisine utcudacun iktuk.

5. Ac ogulemcwąąsit, temoptuc, ąc nemidogul atla-

wegunn elagwiagul, cadu mu piscwacw.

6. Tocui Simu Piel pegisine nusudes-emadjul, 'ac pisewat utcuda cun iktuk, ac nem-idogul atlawegunn elagwaagul;

7. Ac mususe tan sunjjecwot-pebisilip mu wiaktenuc atlawegun iktuk; cadu elancadasio ac tepkistek.

8. Tocu uktuk keginudumut piscwat tan tumc pegisincup utcudacun iktuk, ac nemidoc ac kedlamsitc.

9. Mudu me munaac nestum-įįdicw tan teluwijgasik, eietę, udepcadin uminunsinu.

10. Tocu keginudumudjik elmadidjik wigwoku.

11. Cądui Mąli cącumit cweiitge utcudącun iktuk, etlį-utkįdemit. Ac etlį-utkįdemitg ogulumcwąąsit, ąc punutoptuk utcudącunu.

12. Ac nemiadji tabusilidji ansale-wilidji wobegunamulidji, ebilidji, neuktedjilidjul tan tet elewesilnip, ak uktugul tan tet eleadesilnip tet Sesus utinin edegupu.

13. Negums sladidjul: Ebit, cogus wedjį utkide-

min? Eladjį: Mudu poctumcą-lądįdu n'są-cumąmu; ac mu kedjį-ącudąh tan tet įglądidju.

- 14. Kįsį teluetę egulą coguel, apsewebuguaąsit ac nemįadjul Sesusul cącumil-idjul; cądu mu kedjį-ągul usesuswilinu.
- 15. Sesus eladjul: Ebit, cogue mewidumun? wen cwilut? Mali telidaasit nudji-igadaguuc amali-igadacun iktuk, tocu eladjul: Sacums, kisipcotum-calutg, kunudumui tan tet kisi igalutgu, ac nin upco-tumcalades.
- 16. Sesus eladjul: Mąlį! Mąlį kiwonski-buguąąsit, eladjul: Labone! tan teluek, nudjiki-namuet!
 - 17. Sesus eladjul: Mu uksamaalu! mudu me munaac eliunagasu nutgigu. Caduu liyu widjigimkik eumudidjik, ac tulim nadji-eli-unagasi nin nutgigu, ac kils cutguoku, ac nin nunicscamcu, ac kils cunicscamuoku.
 - 18. Na Mali Madlen pegisine ac agunudum-uodjį kegį-nudumudjį ukisi-numian uesacumami-nulu, ac uikisi tulimeum eguila coguelu.
 - 19. Me na naagwek welaacw umscwesewe naagwek kisi atlasmudi-giscuk, cagunn wedjik puscudegul lan tet etli-maidaadjik keginudumudjik utgit tgipaladidji Leswebau, Sesms pegisine, ac miawee cacumit, ac eladji: Wontokoodi jite uctinewa iktugu.
 - 20. Ac kişi tulimatç egula neyadu odjul upitunn ac epmeb gatç. Tocu wedji ulida-sultidjik keginudumudjik nemiaaditç uksacum-aminul.
 - 21. Toem aptg Sesus eladjį: Wontokoodį iįtę uktį-

news ikturk. Telilgimip nute nin telilgimulok kilsu.

- 22. Kisi teluietç egula cam-lamuduodji, eladji: Sabewit m'tgidjacumitç, (Wedji-ulimescam,) usua-luiew.
- · 23. Tąnic wenic uteluwe-wudįwol ąbiksiktumuogul, ną ąbicsictumudjul; ąc elp tąnik wenik uteluwe-wudįwol kils kelnumuogul, ną kelnasigul utįnews iktuk.
- 24. Cądui Tumą neuktadjit neuktinskuk-sidjik [epostelewidjik,] tgel tąbui, tąn teluijsit Utkobeetg, mui tegweui-ogubuni tąn tiljsip Sesius pegisinkegu.
- 25. Na utcit uktugik keginu-dumudjik, eladidjul: Uksacumaminuok nemijgutoc. Cadu Tuma eladji: Mu numiduok upitun iktuk tciltegul pleguuul, ae mu pidjaduon n'tuluigun tciltegul pleguuul, ae mu pidjaduon n'pitun epmebi-gudju, ma uctlamsitumu.
- 26. Na elwigunuc kişi tesugunnac keginudumunodji aptç məi-ijumudilidji lam-igwomcu, ac Tuma tegwe-unodji. Tocu Sesus pegisinc kepsactegul cagunn, ac miawec cacumit, ac eet: Wontokoodi iitç uctinewoku!
- 27. Tocu eladjul Tumahul; Ula įgadu uctuluigun, ac ancapten n'pitunn; ac ula įgadu ukpitun ac pidjaadu epmebigciu: ac marucmeetumu! caduruktlamsiten!
- 28. Tumą usidabuguet, eladjul: N'tgjsącumąm! ąc Nunicscamum!
- 29. Sesus eladjul: Tumą, mudu kisinumiin ną wedjikt-lamsitumun? Weloltidjik neguma tanic tiliate mu nemidudijdiew cadau kedlamsitum-udidjik.

30. Ac pugwelcubunigul cun-ugwosu-digul Sesus kįsą-dogunigul uscaluok kegį-nudumu-otkuu tancul

mu ewijgasinugul ulą wijgadigun iktuk.

31. Cądu egulą wedjį-wįįgas-igul culąmąn ucudlam-situmu-diny Sesus uclistewinu, ąc Nicscąm ucwisinu; ąc culąmąn cuscodumuny aptguewe mįmadj-uocun tan teliktlam-situmu-djyoku.

CHAP. XXI.

NA culabis Sesus aptç elimes-wasidji keginudumuodjiu, caspemcu, tan teluisik Teibiliusu. Ac na tel nevaalsit.

2. Msewodum-udidjik Simu Piel, qe Tumq, tan elp telu sit Utcobeetq, qe Netaniel, Cenuk, Galilete tule, qe Sebudi tabusilidji ucwisu, qe tabusilidji uk-

tugį keginudum-wodiju.

3. Simu Piel eladji: Nadji-nemedjweege. Eladidjul: Ac elp ninen widieulek. Na poktum-kidaadjik, ac encuseių tebidaadjik wendjuuulcuduk; ac na depkik mogwe cogue nebaduuudiew.

4. Ną wopc eskitpume Sesus cącumit cąspemcu; cądu kegjnu-dumudjik mu kedjiądigul usesuswi-

linu.

5. Na utgit Sesus eladji: Nidjintut, wescodumok mitciptgewe? Usidemadidjul: Mogwe.

6. Eladjį: Upcusąąbjalucw įnącunegel ąc wedjijwądidoksup. Ną utcit pacąsąbją-ląądidjul, ąc nige mesi-

natcabi-alaadidjul teli-pugwelip-tuugu-didjik nem-eedjik.

- 7. Na utgit ula keginu-dumut tanul Sesus kesaladjul, eladjul Simu Pielulu: Uksacum-aminu na Na utgit Simu Piel nudumatg usacumvilinn, nasaadok utocwon, mudu emisceec, ac pakustesink cuspemcu.
- 8. Ac nktugik keginudum-undik ocwaądjik wendjulcudjąkik; mndu mu amas-cadum-idicw macumigsu: pasuc educ cushim-tulnacun labelusu; natacum-adedji-maadidjul aabil nemedjuilidjul.
- 9. Na tan tilisip natacumadite, nemidudite bucsetewe buctsu: ac nemedjwe edek, ac pibunocun.
- 10. Sesus eladji: Tgugwa-ducw alt nemedjwe tan nigeetç nebaduoku.
- 11. Sįmu Pįel metokuyet ac natacumą-dedjįmadjul aabil wodjuų-elidjul meskilul-tilidjų nemedjeu, cuskimtulnacun-elidjų tgel naninskuk-silidjų tgel s.st. Ac tiliatę telipugwelkik cadu aabi mu segwiscasicw.
- 12. Sesus eladji: Tgugwidacw! eskitpugwodal-ulticw! Ac mywen keginu-dumuodji kisi mulgidacw untuli-pibaniman, untuliman, wenin kil? mudu kedjiadidjul uctajsacumyilinu.
- 13. Tocu pegisinc Sesus ac weswadoc pibunocun ac igunumuodji, ac encude elp nemedjweu.
- 14. Nut na ula sistewe Sesus elneyaalusite keginu-dumuodji, tan tilisip kisi-minua-lucsipu.
- 15. Ną kisadalul-tijditę, eladjul Simu Pielulu: Simu, Soną ucwisul, adjiksalin mu encude egula?

Eladjul: ee, n'sacumam; kedjiduuun n'cusalninu. E-ladjul: Sum n'tgitg-kelusuu-tgiidjumcu.

16. Aptg eladjul takurweu: Simu, Sona ucwisul, kesalin? Eladjul: ee, n'sacumam, kedjiduuun n'cusalninu. Eladjul: ancweu n'tgitg-keluueu-tgumcu.

17. Sįstewe eladjul: Sįmu, Soną unewisul, kesalin? Pįel wedjį-unmadjį-dąsit untuliman sįstewe, kesalin, tokun eladjul: N'sącumam, kakeik-tgidjį-dununul m'sit cogurelu; kedjįdunun n'cusalninu. Sesus eladjul: Sum n'tgitgkelureu-tgumeu.

18. Teljąc, teljąc, telimul, nutoweinec, kespisąsjip, pemisep tan tet teli tuli-dedum-uunpu. Cadu tan tilisip kisi-guien, sibinscasiducs, ąc uktuk ukspisodulults, ąc-elalults tan tet mą ulidedumuunu.

19. Na wedji-tuluet Sesus ula ukuginu-dumuen tan telamuue n'puokun iktuk Pial kedutçik-pumi-dalumadjul Nicscamul. Kişi tuluetç egula, aladjul Nusuugui!

- 20. Piel kiwonski-bugunasite, nemiadjul keginuduu-udjul tanul Sesus kesaladjul nusuguodjul, tan elp acum-cwesilnibunn upuscuncu, welogwodulultimkegu, ac eep, n's cumam, tegen negum tan keduikumuaalusk?
- 21. Na Piel nemiatc, eladjul Sesusul: N'sacumam, taleeds nut?
- 22. Sesus eladjul: Nin ulideduman ununcasin misecu upkisintes, cogiue nut kil uktinine? (taluhtumi-deedumun nut?) kil nusungui.

23. Ną utgit wedjipcotum-kjąc ulą keluswocun

tan sesaasik widjiguduil-tidjik utinews iktuk, uda keginudumut mu unbunu. Cadu Sesus mu telimagul mu unbulinu; cadu eladjul; ulideduman ununcasin misocu upkisinan, coguis nut kil uctinincu? (taluhtumi-deedumun nut?)

24. Na ula keginudumut tan wedij-witnisewit egula coguelu; ac ewijcugul egula coguelu; ac kedjidurec utelujjdumasudim utuljanu.

25. Ac elp shkul pwgwelcul uctugul cogust tanul Sesus kişi tuladoğubunn, tanul wijgasik m'sit, telideedum usiteumu edue mu kisi kakei-ledumugul wijgadigunn tanul wijgasisu. Amen.

Pilling letrary

